MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

TATIANA NICULCEA ANGELA CARA ANA VARTIC

EDUCAȚIA MORAL-SPIRITUALĂ

Manual pentru clasa a II-a

Chișinău, 2019

EMS 2 2019.indd 1 04-Nov-19 15:48:38

Elaborat conform Curriculumului disciplinar în vigoare și aprobat
prin Ordinul Ministrului nr. 1381 din 30.10.2019

Editat din sursele financiare ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova.

Comisia de experți:

Lora Cocîrla, gr. did. Superior, LT „Ion Creangă”, mun. Chișinău;
Aurelia Trifan, gr. did. Superior, Școala Primară Călărași, or. Călărași;
Maria Popa, gr. did. și manag. Unu, LT „Mihai Eminescu”, mun. Chișinău;
Irina Munteanu, gr. did. Unu, IPLT „Mihai Eminescu”, mun. Ungheni.

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova.

Niculcea, Tatiana.

Educația moral-spirituală : Manual pentru clasa a 2-a / Tatiana Niculcea, Angela Cara, Ana Vartic; comisia de experți: Lora Cocîrla [et al.]; Min. Educației, Culturii şi Cercet. al Rep. Moldova. – Chişinău : Lyceum, 2019 (F.E.-P. “Tipografia Centrală’”). – 96 p. : fig., fot.

Apare din sursele financiare ale Min. Educației, Culturii şi Cercet. al Rep. Moldova. – 35000 ex.

ISBN 978-9975-3353-0-0.

37.017.4 (075.2)

N 68

Editura Lyceum
Chișinău, stradela 2 Aerodromului 2, of. 7
tel/fax: +(373) 22 212636
gsm: +(373) 69177975, +(373) 76770175
e-mail: editura.lyceum@mail.ru
www.lyceum.md
fb.editura lyceum

Instituția _____

Manualul nr. _____

Anul	Prenumele și numele elevului care a primit manualul	Anul școlar	Starea manualului	
			la primire	la returnare
1				
2				
3				
4				
5				

Dragă prietene!

Te felicităm cu începutul unui nou an de școală.
Sperăm să-ți faci un nou prieten de încredere –
Manualul de Educație moral-spirituală.
Îți dorim să te regăsești pe aceste pagini, să descoperi
sfaturi utile, să înveți bunele maniere, să-ți educi caracterul
și să-ți îmbogățești sufletul cu valori prețioase,
ca să devii cu adevărat un om apreciat.

Îți urăm succese!

Autorii

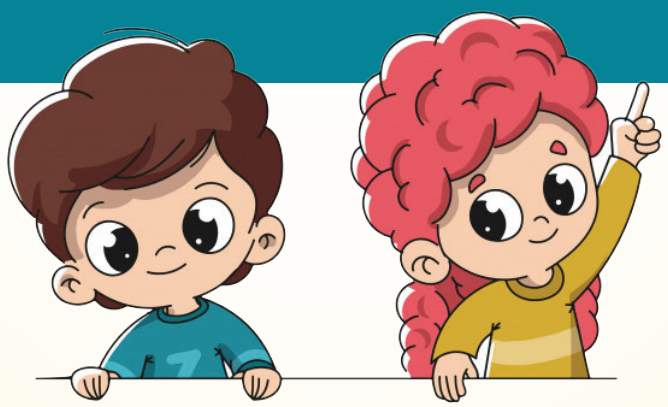

EMS 2 2019.indd 3 04-Nov-19 15:48:38

LIMBA NOASTRĂ

Alexei Mateevici

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste,
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.

Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
În rostirea ei, bătrânii
Cu sudori sfințit-au țara.

EMS 2 2019.indd 4 04-Nov-19 15:48:39

Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeșnici.

Limba noastră-i vechi izvoade,
Povestiri din alte vremuri
Și, citindu-le-nșirate,
Te-nfiori adânc și tremuri.

Limba noastră îi aleasă
Să ridice slava-n ceruri,
Să ne spuie-n hram și-acasă
Veșnicele adevăruri.

Limba noastră-i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care-o plâng și care-o cântă
Pe la vatra lor țăranii.

Înviați-vă dar graiul
Ruginit de multă vreme,
Ștergeți slinul, mucegaiul
Al uitării-n care geme.

Strângeți piatra lucitoare,
Ce din soare se aprinde –
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.

Nu veți plânge-atunci amarnic,
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea, cât îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.

Răsări-va o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

EMS 2 2019.indd 5 04-Nov-19 15:48:39

MASCOTE

Extindere:
Discutăm în familie

Exersează

Lucru
în echipă

Descoperă

Reține!

Lucru
în perechi

Observă
imaginea

Zâmbește

EMS 2 2019.indd 6 04-Nov-19 15:48:44

MODULUL 1.

EU LA ȘCOALĂ

VALORILE ÎN VIAȚA OMULUI

ȘCOALA NOASTRĂ

RESPECTUL – TEMELIA BUNEI ÎNȚELEGERI

TOȚI AVEM ACELEAȘI DREPTURI

ONESTITATEA – CEA MAI BUNĂ FORMĂ DE POLITEȚE

SUNT ELEV RESPONSABIL

EMS 2 2019.indd 7 04-Nov-19 15:48:45

Valorile în viața omului

Fiecare om este o valoare.

1. Observă imaginile. Expune-ți părerea despre importanța valorilor în viața omului.

Valori materiale	Valori spirituale

2. Selectează și scrie, pe două coloane, valorile materiale și valorile spirituale.

Cuvinte-cheie:

valoare spirituală
valoare materială
bunătate
educație
prietenie

- mașini agricole
- cunoștințe
- prietenie
- iubire maternă
- case de locuit
- mobilier
- frumusețe
- familie
- educație
- veselă
- alimente
- bani
- credință
- aparate electrocasnice
- rechizite școlare
- adevăr

3. Numește valorile create de mâna omului, incluse în lista de mai sus. Explică alegerea.

EMS 2 2019.indd 8 04-Nov-19 15:48:48

Valorile materiale sunt lucrurile importante, necesare pentru asigurarea condițiilor de viață ale omului.

Valorile spirituale ne formează ca oameni: bunătatea, educația, respectul, dragostea în familie, prietenia ș.a.

4. Descoperă regula și scrie, pe două coloane, cuvintele date.

Prietenie *Computer* *Carte* *Jucărie* *Educație* *Respect* *Înghețată* *Bunătate*

5. Observă imaginile și alege din lista de valori pe cele care pot corespunde fiecărei imagini.

Înțelegere, atenție, educație, cooperare, sârguință, comportament civilizat, cunoștințe, disciplină, prietenie.

6. Discutați despre modul de păstrare a bunurilor de care vă folosiți în școală. Scrieți câteva reguli de păstrare și argumentați importanța lor.

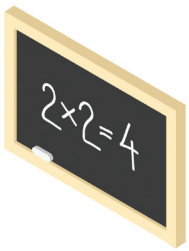

EMS 2 2019.indd 9 04-Nov-19 15:48:53

- **Citește familiei tale povestirea.**

CÂT COSTĂ O MINUNE

La ai săi opt ani, Tina este o fetiță chibzuită. Odată a auzit cum mama și tata vorbeau despre fratele Andrei, că acum doar o minune le-ar putea salva fiul. El este foarte bolnav și are nevoie de o operație costisitoare.

Atunci, Tina a luat banii din pușculița sa și a plecat la farmacie. Bani erau de ajuns: un leu și cincisprezece bănuți.

A fost nevoită să aștepte mult, farmacistul era foarte ocupat. El vorbea cu fratele său, cu care nu s-au văzut mult timp.

– Și eu am vrut să vorbesc despre fratele meu, a spus Tina. El este foarte, foarte bolnav… și vreau să cumpăr o minune. Deci, cât costă o minune?

– Câți bani ai? a întrebat blând fratele farmacistului.

– Un leu și cincisprezece bani, în șoaptă a răspuns fata. E tot ce am.

– Ce coincidență, a zâmbit bărbatul. Exact acesta este costul minunii pentru fratele mai mic.

Acest bărbat era doctor, un eminent chirurg, care a făcut operația gratis.

După un timp, Andrei s-a întors acasă și a început să se însănătoșească. Mama și tata erau fericiți.

– Această operație, a spus mama, este o adevărată minune. Mă întreb, oare cât ar costa ea?

Tina doar a zâmbit, pentru că ea știa exact cât costă minunea... Un leu și cincisprezece bani… Și credința în minuni a unei mici fetițe.

- **Discutați împreună cu familia:**
  - Poate o operație să coste într-adevăr 1 leu și 15 bani?
  - De ce doctorul a hotărât să-l ajute pe Andrei?
  - În ce cazuri bunătatea altor oameni a ajutat familia voastră?

- **Organizează-ți locul de lucru. Folosind desene și aplicații, realizează un poster cu expresia de mai jos. Fixează posterul la masa ta de lucru. Folosește informațiile de la pagina 93.**

Cea mai prețioasă valoare a omului este bunătatea.

EMS 2 2019.indd 10 04-Nov-19 15:48:54

Școala noastră

Școala cea mai bună este aceea în care vezi alături de tine sufletele care-ți sunt ca frații și surorile.

Nicolae Iorga

1. Observă imaginea.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Unde și când se desfășoară acțiunile din imagine?
- Cu ce ocazie oferă copiii flori învățătoarei?
- Despre ce fel de carte ar putea discuta copiii?
- Ce atitudine au colegii față de copilul din cărucior?
- În care joc se joacă copiii?
- Cum comunică între ele personajele din imagine?
- Cum apreciezi atmosfera din imagine și de ce?

Cuvinte-cheie:

respect
educație
cunoștințe
prietenie
ajutor reciproc

3. Selectează, din lista de cuvinte de mai jos, valorile spirituale reprezentate în imagine.

Respect, creativitate, recunoștință, bucurie, cunoștințe, caritate, adevăr, plăcere, cooperare, sinceritate, zâmbet, responsabilitate.

EMS 2 2019.indd 11 04-Nov-19 15:48:55

Școala prietenoasă oferă condiții bune pentru toți copiii în baza respectului, încrederii, egalității, cooperării, comportamentului civilizat și asigură un mediu sănătos și igienic.

4. Selectează și scrie valorile spirituale pe care le poți demonstra într-o școală prietenoasă.

respect
bunătate
bune maniere
cunoștințe
ascultare
educație

bucurie
sprijin
înțelegere
prietenie
colaborare
onestitate

5. Observă imaginile și numește calitățile sufletești pe care le demonstrează personajele.

6. Discutați despre activitățile și comportamentul vostru în școală și stabiliți regulile clasei voastre, ajutându-vă de modelul propus.

Regulile clasei noastre

1. Vorbim pe un ton potrivit!
2. Suntem politicoși!
3. Suntem prietenoși!
4. . . .
5. . . .
6. . . .

EMS 2 2019.indd 12 04-Nov-19 15:49:04

- **Citește familiei tale poezia. Descoperiți asemănări și deosebiri dintre lecțiile de la școală și cele din vacanță.**

ȘCOALA VACANȚEI

Ce-am făcut cât timp am stat
Vara la bunici?
Am cules din ceru-nalt
Zbor de rândunici.

Dealului de lângă sat
I-am fost bun școlar,
În aceeași bancă-am stat
C-un cireș amar.

Am citit păduri de fag,
Lanuri verzi de grâu
Și am învățat cu drag
Limba unui râu.

Plin de grijă și respect,
Teiul m-a-nvățat
Că albina e subiect,
Mierea – predicat.

Pe poteci am colindat,
Ca pe-un alt tărâm,
Și-n ierbar am adunat
Șoapte de salcâm.

Multe aș mai fi făcut
În vacanță, dar…
Mărul verii a căzut
Jos din calendar!

Arcadie Suceveanu

- **Propune părinților să povestească despre cele mai frumoase amintiri și aventuri din anii lor de școală.**

- **Organizează-ți locul de lucru. Realizează orarul lecțiilor, folosind desene și aplicații după placul tău.**

– Rică, a spus profesorul, din nou nu ai citit nimic acasă! De ce?
– Păi, acasă a fost deconectată lumina.
– Și ce-ai făcut? Cred că ai privit televizorul?
– Da, în întuneric.

EMS 2 2019.indd 13 04-Nov-19 15:49:06

Respectul – temelia bunei înțelegeri

Ca să fii respectat, începe prin a te respecta.

Tudor Arghezi

1. Observă imaginea.

Cuvinte-cheie:

respect
politețe
educație
bunătate
prietenie
colegi
ajutor

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Unde se desfășoară acțiunile din imagine?
- Ce dispoziție au personajele?
- Cum comunică între ele personajele din imagine?
- Sunt, oare, politicoși și respectuoși elevii? Argumentează.

3. Restabilește proverbele, potrivind fragmentele din prima coloană cu cele din coloana a doua. Explică, la alegere, sensul unui proverb.

• Vorba dulce	minciuna e amară ca fierea.
• Bine faci,	mult aduce.
• O mie de minciuni	bine găsești.
• Adevărul e dulce ca mierea,	nu prețuiesc cât un adevăr.

EMS 2 2019.indd 14 04-Nov-19 15:49:09

Respectul este sentimentul de stimă și de prețuire a persoanelor cu care comunici. Dacă vrei să fii respectat, trebuie, mai întâi, să înveți a-i respecta pe alții. Merită respect cei care sunt cinstiți, sunt de încredere și îndeplinesc promisiunile date.

4. Transcrie afirmațiile cu care ești de acord. Explică de ce nu accepți afirmațiile respinse.

1) Îmi pasă ce gândesc colegii despre mine, de aceea spun adevărul și respect cuvântul dat.
2) Eu mă respect și nu cred că este important să fiu îngrijit și curat.
3) Pot înțelege și pot ierta greșelile prietenilor, pentru că uneori greșesc și eu.
4) Sunt bun și procedez corect numai atunci când mă văd alte persoane.

5. Observați imaginile și continuați dialogul, respectând regulile de politețe.

- Bună ziua! Sunt Lavinia...

- Nicu, ai puțin timp să mă ajuți cu problema la matematică?
- ...

- Îmi permiți să te ajut?
- ...

6. Citiți regulile propuse. Discutați și completați lista.

CUM VORBIM LA TELEFON?

1) După formarea numărului, trebuie să ne prezentăm, apoi să solicităm persoana căutată.
2) La telefon vorbim calm, expresiv, clar. Nu vom întreba în niciun caz: „Cine e la telefon?”
3) Nu vorbim mult la telefon atunci, când suntem cu alte persoane.
4) Se permite folosirea telefonului…
5) Se interzice folosirea telefonului…

EMS 2 2019.indd 15 04-Nov-19 15:49:11

- **Citește familiei tale textul. Răspundeți, pe rând, la întrebarea: ce „arată” oglinzile din familia voastră?**

CASA CU O MIE DE OGLINZI

Cu mult timp în urmă, într-un orășel din Dacialand, exista o casă cunoscută sub numele de „Casa cu o mie de oglinzi”. Într-o zi, un cățeluș mititel, vesel din fire, s-a hotărât să o viziteze. Bucuros, a intrat în casă dând din coadă, când ce să vezi! Surpriză! S-a trezit că era privit de alți o mie de cățeluși fericiți și prietenoși, care dădeau din coadă ca și el. A zâmbit și a primit înapoi o mie de zâmbete prietenoase. „Este un loc minunat. Mă voi întoarce să-l vizitez și altădată!”

În același orășel, alt câine, care nu era la fel de fericit și prietenos ca primul, s-a hotărât și el să viziteze casa. Cu coada între picioare și cu capul plecat, a intrat în casă. Când a văzut o mie de câini neprietenoși uitându-se la el, s-a speriat de i s-a zbârlit părul pe spate. Odată ieșit afară, s-a gândit: „E un loc îngrozitor, nu mă mai întorc acolo niciodată!”

Morala: Toate chipurile omenești sunt oglinzi. Lumea este ca o oglindă. Dacă vei arăta lumii o față acră, lumea îți va arăta, la fel, o față acră. Dacă vei zâmbi, lumea îți va zâmbi și ea. Mai mult, dacă vei arăta lumii întotdeauna caracterul tău frumos, lumea și viața îți vor arăta partea frumoasă.

- **Organizează-ți locul de lucru. Completează-ți jurnalul personal cu 4 activități pe care promiți să le realizezi. Poți folosi exemplul de mai jos. Folosește informațiile de la pagina 93.**

Mă respect pe mine	Respect alte persoane

– Tăticule, se adresează fiica, telefonul nostru funcționează foarte rău!
– De ce crezi așa?
– Am vorbit acum cu prietena mea și n-am înțeles nimic.
– Dar voi ați încercat să vorbiți pe rând?

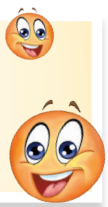

EMS 2 2019.indd 16 04-Nov-19 15:49:14

Toți avem aceleași drepturi

Toți copiii lumii râd și plâng în aceeași limbă.

1. Observă imaginea.

Cuvinte-cheie:

drepturi egale
acceptare
suferință
răbdare
bunătate
compasiune
dizabilitate
ajutor

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Cu ce se ocupă elevii?
- Prin ce se deosebesc elevii din imagine?
- Ce asemănări dintre copii ai observat?
- Cum comunică între ei copiii?
- Cum înțelegi egalitatea dintre oameni?

3. Discutați despre una dintre situațiile din imagini și spuneți cum ați putea ajuta copilul cu cerințe speciale.

EMS 2 2019.indd 17 04-Nov-19 15:49:16

Toți au drepturi egale. Niciun copil nu vrea să fie nefericit. Acceptă-i pe cei din jur, chiar dacă sunt diferiți. Nu râde niciodată de suferința altui om. Fii ajutor de încredere.

4. Citește poezia și explică ideea expusă de autor.

SUNTEM EGALI

Ce culoare am avea – toți iubim la fel,
Sau o boală, cât de rea – toți sperăm la fel.
Orice limbă am vorbi – toți avem un gând:
Să trăim egali și buni, în pace pe pământ.

5. Propune variante de prezentare a copiilor din imagini. Numește ce îi deosebește și ce calități sufletești îi aseamănă.

6. Citiți regulile propuse. Înscenați fiecare prezentarea sa.

CUM NE PREZENTĂM?

- Prezentarea trebuie rostită binevoitor și însoțită de un zâmbet.
- La o prezentare, se pronunță clar numele și informația despre sine.
- Folosește formule de început: *Permite-mi (permiteți-mi) să mă prezint. Aș dori să facem cunoștință. (Mă numesc...).*
- Spune despre ocupațiile preferate.
- Numește prietenii sau cunoscuții comuni, dacă îi aveți.
- Răspunde cu formule de încheiere: *Mă bucur să te (vă) cunosc. E o plăcere să te (vă) cunosc.*

Nu este necesar să ne prezentăm doar pentru a solicita o informație. De exemplu, pentru a întreba cât e ora.

EMS 2 2019.indd 18 04-Nov-19 15:49:20

● **Citește familiei tale textul.**

CINE SE CUNOAȘTE LA NEVOIE

Nuțu este un elev bun la învățătură. Întotdeauna este atent la lecții, răspunde corect și rezolvă toate sarcinile. Dar, în clasă, nu are prieteni. Este retras și, mai întotdeauna, e singur. Nici chiar lui Radu nu-i atrage mare atenție, cu toate că băiatul are o mână frântă și uneori îi vine greu să facă cele mai simple lucruri.

Într-o zi de iarnă, băiatul se întorcea de la școală. Un automobil care aluneca pe ghețuș l-a lovit puternic peste picioare…

Câteva zile, băiatul a stat la spital și, în fiecare zi, cineva dintre colegi venea la el să-i povestească despre cele petrecute în clasă.

Când a revenit din spital, nu a vrut să rămână singur acasă și a hotărât că tata îl va aduce la școală în cărucior. Colegii l-au întâlnit bucuroși, i-au luat ghiozdanul, i-au scos haina și au pus-o în vestiar, l-au ajutat să ia dejunul în ospătărie. Chiar și Radu i-a explicat cum se rezolvă problema nouă.

La un moment dat, fața băiatului s-a schimbat și în ochi i-au apărut lacrimi.

– Ce s-a întâmplat? Te doare ceva? Cu ce să te ajutăm? au sărit colegii.

– Nu, a zis în șoaptă Nuțu. Îmi este rușine. Vă rog, iertați-mă.

● **Discutați împreună cu familia:**

- Întotdeauna poți să te ferești de o nenorocire?
- Cum poți să ajuți o persoană bolnavă la școală, în familie?
- Merită respect omul care și-a recunoscut și și-a îndreptat greșeala?

– Copii, ce fapte bune ați făcut în vacanță?
– Eu, doamnă învățătoare, am ajutat o bătrânică să treacă strada.
– Eu, doamnă învățătoare, l-am ajutat pe Ionel să o treacă strada pe bătrânică.
– Eu i-am ajutat pe Ionel și pe Vasile să treacă bătrânica strada.
– Păi, de ce a fost nevoie de 3 oameni ca să treacă o bătrânică strada?
– Păi, dacă nu voia să treacă!

EMS 2 2019.indd 19 04-Nov-19 15:49:22

Onestitatea – cea mai bună formă de politețe

Prietenul este cadoul pe care ți-l faci singur.

1. Observă imaginile.

Cuvinte-cheie:

cinstit
onest
sincer
conștient
politicos
prietenie

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Ce activități realizează elevii din fiecare imagine?
- Cum îndeplinesc sarcinile pe care le au?
- Ce calități sufletești le sunt necesare pentru a reuși?
- Ce reguli de comunicare respectă copiii?
- Ce înseamnă pentru tine calitatea de a fi conștiincios?

3. Numește calitățile de care trebuie să dai dovadă în situațiile enumerate.

- Îndeplinești independent o sarcină dată la lecții.
- Învățătoarea explică tema.
- Îndepliniți o activitate comună în echipă.
- Vă jucați la ora de sport sau în recreație.
- Participați în acțiuni de protecție a mediului.
- Vrei să-ți bucuri prietenul.

EMS 2 2019.indd 20 04-Nov-19 15:49:24

Onestitatea este o calitate morală și un sentiment al demnității, dreptății și al conștiinciozității, care servește drept îndrumător în conduita omului.

4. Continuă afirmațiile și explică punctul tău de vedere. Numește-le pe cele care te caracterizează.

1) Am încredere în prietenul meu, pentru că…
2) Nu spun secretele prietenului meu, pentru că sunt…
3) Sunt întotdeauna cinstit cu prietenul, fiindcă…
4) Prețuiesc cel mai mult în prietenie următoarele calități:…
5) Uneori, ne strică prietenia cazurile când…
6) Întotdeauna sunt sincer cu mine, chiar dacă…

5. Observă și numește deosebirile dintre o glumă și un neadevăr.

6. Discutați, în fiecare echipă, câte un proverb și explicați înțelesul lui. Folosiți exemple cunoscute din viață.

- Sinceritatea este oglinda prieteniei.
- Adevărul strâmb e ca o minciună adevărată.
- Fii sincer față de tine însuți și atunci nu mai poți fi fals față de cineva.
- Minciuna este boală, iar sinceritatea este leac.
- Nu umbla cu mâța în sac, că i se văd unghiile.
- Nu poți să ascunzi nici focul, nici adevărul.

EMS 2 2019.indd 21 04-Nov-19 15:49:27

● **Citește familiei tale textul.**

CIOBĂNAȘUL MINCINOS

A fost odată un băiat păstor care s-a plictisit privindu-și turma de oi. Ca să se amuze, într-o zi a strigat: „Lupul! Lupul la oi!” Sătenii au sărit să-l ajute pe băiat și să salveze oile. Nu au găsit nimic și băiatul a râs de fețele lor furioase.

După un timp, s-a plictisit și a strigat din nou „Lupul!”, păcălind sătenii încă odată. Sătenii l-au avertizat pe băiat pentru a doua oară și au plecat. Dar într-o zi, a văzut un lup adevărat și a strigat tare: „Lupul! Vă rog, ajutați-mă! Lupul urmărește oile. Ajutor!”

Dar de data aceasta, nimeni nu a venit să-l ajute. Când băiatul nu s-a întors acasă, sătenii s-au urcat pe deal. Băiatul stătea acolo și plângea.

„De ce nu ați venit când am strigat „Lupul!”? Acum turma este împrăștiată!”, a spus el înfuriat.

Un bătrân s-a apropiat de el și i-a spus: „Oamenii cred că minți chiar și atunci când spui adevărul”.

Morala: Minciunile rup lanțul încrederii. Nimeni nu are încredere într-un mincinos, chiar când spune adevărul.

● **Discutați împreună cu familia:**

- Ce ne face să mințim?
- Cum ne simțim atunci, când se descoperă minciuna?
- Poate fi considerată de încredere persoana care spune minciuni?

– Spune, cu ce se hrănesc aricii?
– Cu cactuși.

– Care scriitori îi numim clasici?
– Pe cei care i-am trecut în clasă.

– Ce substanțe nu se dizolvă în apă?
– Peștii!

EMS 2 2019.indd 22 04-Nov-19 15:49:29

Sunt elev responsabil

Prin muncă și străduință vei ajunge la dorință.

Proverb

1. Observă imaginea.

Cuvinte-cheie:
responsabil
conștient
disciplinat
ordine
curățenie
participare

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Unde se desfășoară acțiunile din imagine?
- Ce responsabilități au copiii din imagine?
- Care sunt, după părerea ta, principalele responsabilități ale unui elev?
- Compară activitățile din imagine cu cele ce se desfășoară în clasa voastră.

3. De ce DA? De ce NU? Explică alegerea.

- Salut profesorii și colegii.
- Vorbesc neîntrebat la lecție.
- Colectez hârtiile pentru reciclare.
- Păstrez mobilierul din clasă.
- Alerg în pauză pe coridoare.
- Îngrijesc plantele din clasă.
- Păstrez manualele și rechizitele școlare.
- Sunt atent la lecții.

EMS 2 2019.indd 23 04-Nov-19 15:49:36

Responsabilitatea este obligația de a efectua un lucru de care răspunzi și de a suporta urmările pentru deciziile luate. Un elev responsabil îndeplinește conștiincios toate obligațiile sale școlare, propune și respectă regulile de comportare.

4. Explică la ce urmări pot duce deciziile din exemplele de mai jos. Corectează cazurile cu urmări negative.

- pun pe bancă doar manualele pentru lecția următoare;
- arunc ghiozdanul sub picioare;
- aerisesc sala de clasă la recreație;
- nu-mi spăl mâinile înainte de mâncare;
- șterg bine tabla la recreație;
- particip activ la lecție.

5. Recunoaște, în imagini, responsabilitățile pe care le au copiii. Spune de ce ești responsabil în clasă și cum îți îndeplinești sarcinile.

6. Alcătuiți o listă de reguli pentru păstrarea lucrurilor de care sunteți responsabili.

- manualele și caietele;
- banca elevului;
- paltonul sau scurta;
- hainele pentru sport;
- ghiozdanul;
- rechizitele școlare;
- încălțămintea;
- căciula și fularul.

EMS 2 2019.indd 24 04-Nov-19 15:49:37

- **Citește familiei tale poezia.**

SĂ FIM POLITICOȘI

„Bună dimineață, mamă,
Ce frumoasă zi e azi!”
Mama râde, sărutându-și
Băiețelul pe obraz.

Peste drum, în poarta casei,
Sub castanul foișor,
Un moșneag cu plete ninse
Sta privind la trecători.

„Bună dimineața!” zice,
Răsărind de lângă el,
O fetiță cu codițe,
Însoțită de-un cățel.

Mai apoi, venind pe stradă
Din vecini, înc-un băiat
L-a văzut pe moșu-n poartă
Însă nu l-a salutat.

„Tu n-ai gură, măi băiete,
Păi de ce n-ai zis nimic?
Politețea se învață
Încă de pe când ești mic!”

Elena Dragoș

- **Discutați împreună cu familia:**
  - Cu cine dintre personajele din poezie te asemeni?
  - De ce este necesară în viață politețea?

- **Organizează-ți locul de lucru. Realizează, săptămânal, și aplică, la masa ta de lucru, posterul: „CUM A FOST ZIUA DE AZI”. Completează-l permanent, colorând fața potrivită.**

CUM A FOST ZIUA DE AZI			
Ziua din săptămână	**Comportamentul**	**Lucrul la lecții**	**Cum mă simt**
LUNI	☺ 😐 ☹	☺ 😐 ☹	☺ 😐 ☹
MARȚI	☺ 😐 ☹	☺ 😐 ☹	☺ 😐 ☹
...			

EMS 2 2019.indd 25 04-Nov-19 15:49:38

Autoevaluare

1. Scrie în caietul de lucru, în prima coloană, numerele alăturate valorilor materiale iar în coloana a doua – numerele alăturate valorilor spirituale.

12 puncte

1. avion
2. prietenie
3. rechizite școlare
4. mobilier
5. frumusețe
6. familie
7. haine
8. credință
9. alimente
10. cunoștințe
11. bani
12. respect

2. DA sau NU? Scrie, în prima coloană, numerele acțiunilor la care spui DA, iar în coloana a doua – numerele acțiunilor la care spui NU.

6 puncte

1. Sunt prietenos și politicos.
2. Salut profesorii și colegii.
3. Păstrez manualele și rechizitele școlare.
4. Alerg în pauză pe coridoare.
5. Sunt elev de serviciu responsabil.
6. Vorbesc neîntrebat la lecție.

3. Restabilește proverbele, potrivind fragmentele din prima coloană cu cele din coloana a doua.

3 puncte

• Vorba dulce	la nevoie se cunoaște.
• Bine faci,	mult aduce.
• Prietenul bun	bine găsești.

APRECIAZĂ-TE: ☐ **din totalul de 21 puncte.**

EMS 2 2019.indd 26 04-Nov-19 15:49:40

MODULUL 2.

EU ÎN FAMILIE

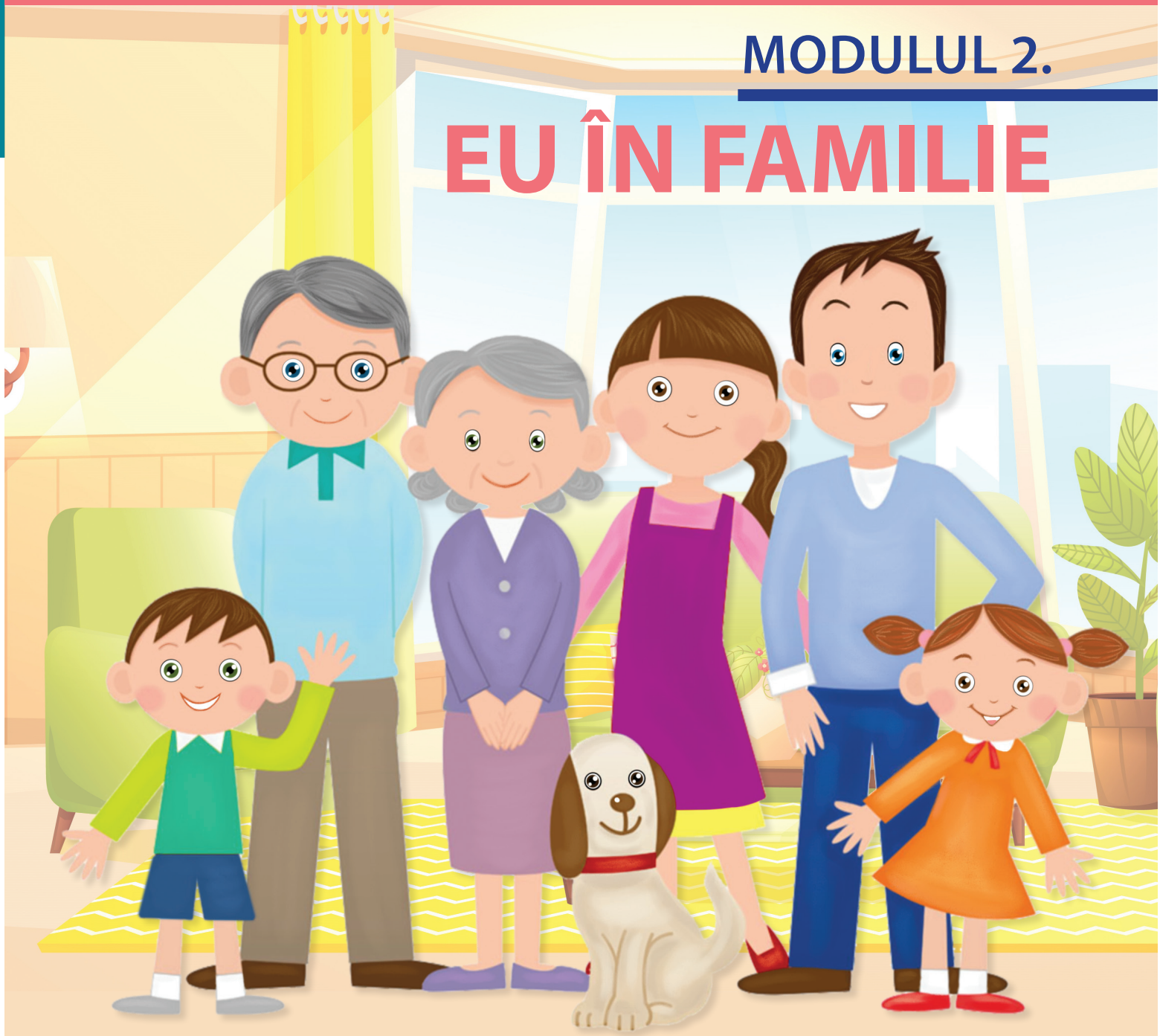

FAMILIE UNITĂ – FAMILIE FERICITĂ
RESPECTUL ȘI IUBIREA ÎN FAMILIE
AJUTORUL ȘI GRIJA ÎN FAMILIE
FAMILIE SĂNĂTOASĂ
TRADIȚII DE MOȘ NICOLAE
SĂRBĂTORILE DE IARNĂ ÎN FAMILIE

EMS 2 2019.indd 27 04-Nov-19 15:49:42

Familie unită – familie fericită

Familia unită este mai tare decât orice cetate.

1. Citește poezia.

ACASĂ

Bine e la noi acasă!
Nu e lume mai frumoasă
Cum e cuibul părintesc,
Unde eu trăiesc și cresc.

Tată, mamă și bunici,
Eu și frățiorii mici,
Toți, aici, suntem uniți,
Bucuroși și fericiți!

Casa mea și-n somn o știu,
Orice colț pot să-l descriu.
Când pășesc al casei prag,
Tot ce văd în ea mi-e drag.

Parcă dintr-un basm vrăjit,
Toate-mi spun: „Bine-ai venit!”

Emilia Căldăraru

2. Continuă ideile despre importanța unor valori în familie.

- În familie trebuie să fie **bună înțelegere**, **dragoste**, **respect** și **bucurie**, pentru că…
- Este necesară **comunicarea** între toți membrii familiei, pentru că…
- Întotdeauna le spunem **adevărul** părinților, fiindcă…
- Toate lucrurile le facem împreună, în **cooperare**, deoarece…
- Familia este **sprijinul** meu, fiindcă…

Cuvinte-cheie:

familie
respect
comunicare
sinceritate
mulțumire
cooperare

3. Numește, din șirul propus, trei valori pe care le consideri mai însemnate pentru familia ta.

Răbdare, ascultare, apreciere, credință, încurajare, iertare, mulțumire, prietenie, ordine, politețe, curățenie, bunătate.

EMS 2 2019.indd 28 04-Nov-19 15:49:43

Familia este izvorul vieții pe pământ. Când relațiile sunt bazate pe respect și iubire între părinți, copii și bunici, atunci familia trăiește în bună înțelegere.
Familia asigură copiilor îngrijirea, sănătatea, protecția și educația.

4. Transcrie afirmațiile cu care ești de acord și explică alegerea.

- Rudele sunt familia mea mare.
- Verișorii sunt primii mei prieteni.
- Nu-mi place să vizitez rudele.
- Respect mătușile și unchii mei.
- Mă bucur când ne întâlnim cu rudele la sărbători.

5. Recunoaște, în imagini, modalitățile de odihnă cu familia. Relatează despre ocupațiile preferate ale familiei tale.

6. Citiți și discutați despre regulile de cooperare în familie. Propuneți încă 2-3 reguli potrivite.

Pentru a avea succes, membrii familiei:

- se respectă reciproc;
- respectă spațiul intim și lucrurile personale ale fiecăruia;
- ascultă pe fiecare;
- știu cum să soluționeze problemele fără conflicte;
- petrec timpul împreună, ca o familie unită;
- sărbătoresc succesul fiecăruia și se ajută reciproc.

EMS 2 2019.indd 29 04-Nov-19 15:49:44

- **Citește familiei tale povestirea.**

VIN BUNICII

Astăzi vin în ospeție bunicii. Toți ai casei îi așteaptă cu drag și se pregătesc să-i întâmpine.

Mama gătește bucatele preferate. Tata face ordine în curte și îngrijește copăceii de măr, pe care i-au altoit împreună cu bunicul.

Sora mai mare a așternut pe masă prosopul țesut de bunica și a aranjat tacâmurile. Eu fac ordine în dulapul cu cărți și pregătesc tabla de șah pentru o partidă cu bunicul. Sorin cel mic încearcă să-i ajute pe toți: mamei i-a „ajutat" să împrăștie fructele din farfurie, grebla tatei a adus-o la bucătărie, iar lângă fiecare farfurie de pe masă a mai pus câte o jucărie de a sa.

Numai Azorel nu face nicio treabă, el doar verifică dacă toți au de lucru.

Când au sosit buneii, noi i-am cuprins cu bucurie. Am discutat despre succesele noastre și despre șotiile unora, am jucat șah și am învățat câteva secrete noi ale jocului. Am gustat cu plăcere din copturile bunicuței.

E bine când în familie toți sunt bucuroși și fericiți.

- **Discutați împreună cu familia:**
  - Care fapte descrise arată că familia este unită?
  - Ce calități sufletești ale personajelor pot fi desprinse din text?
  - De ce membrii familiei au simțit bucurie și fericire?
  - Cum sunt primiți oaspeții dragi în familia voastră?

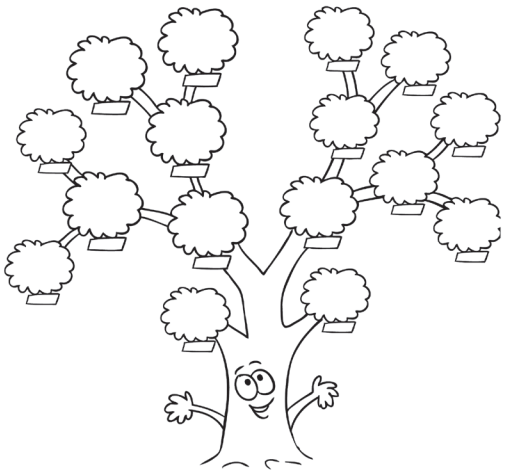

Desenează și completează arborele genealogic al familiei tale. Poți folosi și fotografii *(bunicii, bunicile, mama, tata, fratele, sora, tu și alții)*.

EMS 2 2019.indd 30 04-Nov-19 15:49:45

Respectul și iubirea în familie

Iubirea familiei și admirația prietenilor sunt mult mai importante decât bogăția.

Charles Kuralta

1. Observă imaginea.

Cuvinte-cheie:

respect
iubire
comunicare
cooperare
înțelegere
ascultare

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Cum își petrec timpul membrii familiei?
- Ce fel de carte ar putea să citească tata?
- Cum apreciezi atmosfera din imagine și de ce?

3. Selectează și pune în *Cutia magică a valorilor* comportamentele copilului pe care le consideri potrivite în familie. Motivează alegerea pentru fiecare caz.

- Mulțumesc membrii familiei pentru grijă și ajutor.
- Mă supăr, când sunt rugat să fac ceva.
- Păstrez ordinea și fac curat în camera mea.
- Am grijă de copiii mai mici.
- Las tot lucrul mamei și celorlalți membri ai familiei.
- Ajut cu drag părinții la treburile casnice.
- Le spun membrilor familiei că îi iubesc.

EMS 2 2019.indd 31 04-Nov-19 15:49:47

Respectul și dragostea în familie se demonstrează prin grijă, ajutor și ascultare. Nu întârzia să le arăți celor dragi mulțumirea, bunăvoința și iubirea ta pentru ei. Fii omenos, recunoscător și acceptă-i pe ceilalți așa cum sunt.

4. De ce DA? De ce NU? Argumentați.

- Spunem părinților adevărul.
- Lăsăm hainele și lucrurile împrăștiate.
- Familia este mândră de noi.
- Spunem „mulțumesc” pentru masă.
- Nu spunem părinților că îi iubim.
- Udăm florile și avem grijă de animalele de companie.
- Ajutorul nostru înseamnă respect și dragoste pentru familie.

5. Observă imaginile și explică ce pot să spună copiii în fiecare caz.

6. Citiți acrostihul și discutați despre regulile de comportare în familie. Propuneți încă 2-3 reguli potrivite pentru buna înțelegere în familie.

Respectă membrii familiei.
Echitate pentru fiecare.
Spune „te rog”, „mulțumesc”, „poftim”.
Propune reguli de comportament potrivit.
E necesar ca drepturile tuturor să fie respectate.
Comunică direct și sincer.
Toate problemele se rezolvă pașnic.

EMS 2 2019.indd 32 04-Nov-19 15:49:51

- **Citește familiei tale povestirea.**

ZIUA MEA

Era o zi frumoasă și senină de Sfânta Maria. Mama s-a gândit să-mi pregătească un tort în formă de inimioară. Atunci am întrebat-o:

– Mamă, pot să-mi fac astăzi ziua onomastică și să chem doi, trei copii?

– Mai bine o facem numai cu familia!

Eu m-am supărat și am plecat în cameră. Mama a rămas pe gânduri, apoi s-a dus să-l întrebe și pe tata. Tata făcea ordine pe terasă.

– Azi Maricica m-a întrebat dacă pot să-i fac ziua cu doi, trei prieteni. Eu i-am spus că nu, dar m-am gândit că am putea să-i facem o bucurie, pentru că e fetița noastră dragă și bună.

– Daca așa zici tu, îți respect decizia. Eu zic că nu-i o idee rea!

Mama m-a strigat și mi-a spus că pot să chem câțiva copii.

M-am dus în cameră și mi-am strâns hainele, am făcut ordine, am șters praful și am pus muzică la calculator. Când au venit copiii, ne-am distrat de minune. Toți au rămas uimiți de frumusețea tortului.

După ce au plecat oaspeții, i-am cuprins pe mama și pe tata, le-am mulțumit și le-am spus cât de mult îi iubesc. A fost o zi minunată!

- **Discutați împreună:**
  - Cum s-au înțeles părinții să procedeze?
  - Cum s-a pregătit fiecare membru al familiei?
  - Care valori demonstrează că familia este unită?
  - Ce calități ale fetiței v-au plăcut?

- **Organizează-ți locul de lucru. Realizează și aplică, lângă masa ta de lucru, un mini-poster „SĂ NU UIT!”, folosind desene și aplicații după placul tău. Completează-l permanent.**

Exemplu:
- să nu mă supăr în familie;
- să spun părinților „Mulțumesc”;
- să-i sărut pe toți înainte de culcare;
- să spun cu familia rugăciunea;
- să-mi curăț încălțămintea…

EMS 2 2019.indd 33 04-Nov-19 15:49:52

Ajutorul și grija în familie

Familiile în care toată lumea are de lucru sunt cele mai încântătoare.

Tigran Camsaracan

1. Citește poezia.

SINGUR ACASĂ

Cuvinte-cheie:

grijă
ajutor
muncă
responsabilitate
răbdare
bunătate

Când mămica mea mă lasă
Singurel să stau acasă,
Pân' pantofii ea își pune,
Sfaturi multe mie-mi spune:
– Nu aprinzi, nu deschizi,
Nu pornești, nu oprești…
Eu le-am ascultat pe toate,
Lucrul merge ca pe roate.
Peștii, chiar de nu vorbesc,
Eu, cu grijă, îi hrănesc.

M-am jucat apoi un pic
Cu pisoiul meu cel mic.
Trei cănițe am spălat,
Un palat am desenat.
Apoi, am citit o carte
Cu povești interesante.
Când mama a revenit,
M-a cuprins și mi-a zâmbit:
– Ești copilul meu minune,
Cel mai bun copil din lume!

Iurie Miron

2. Spune-ți părerea:

- Ce griji își face mama când fiul rămâne singur? Continuă gândul ei despre lucrurile de care îl atenționează.
- Crezi că este responsabil copilul din poezie?
- Care alte calități sufletești mai recunoști la el?
- Ce valori sufletești desprinzi din acțiunile mamei?
- Ce faci tu când rămâi singur acasă?

3. Selectează activitățile de muncă pe care poți să le îndeplinești în familie.

- păstrez cărțile și rechizitele școlare în ordine;
- repar mobila defectată;
- spăl vesela la bucătărie;
- pregătesc mâncare pentru toată familia;
- îmi pun hainele la locul lor;
- îmi curăț încălțămintea.

EMS 2 2019.indd 34 04-Nov-19 15:49:54

Munca în familie este necesară. Toți membrii familiei trebuie să participe la muncă: pentru a îngriji locuința, pentru a asigura traiul cu alimente, haine și alte lucruri necesare. Orice ajutor, după puterile tale, este important.

4. Completează gândurile.

- Sunt recunoscător familiei mele, pentru că…
- Am răbdare să mă joc cu cei mici, fiindcă…
- În camera mea păstrez ordinea și curățenia, deoarece…
- Port de grijă animalelor de companie, fiindcă…
- Ajut cu drag bunicii, pentru că…
- Ascult întotdeauna de părinți, fiindcă…

5. Observă imaginile și povestește despre unul dintre cazurile asemănătoare când și tu ai fost de ajutor familiei.

6. Citiți poezia și apreciați comportamentul personajului. Scrieți 3-4 reguli de comportare corectă în familie.

– Unde e mămica să îmi facă patul?
Unde e bunica să îmi dea halatul?
Unde e tăticul să mă plimbe-n spate?
Unde e bunicul să îmi dea de toate?
– Unde vrei să fie, sunt acasă toți,
Dar și tu încearcă, te descurci, că poți.

EMS 2 2019.indd 35 04-Nov-19 15:49:55

Citește familiei tale povestirea.

BINELE

Nicu s-a trezit dimineața. S-a uitat pe fereastră. Soarele strălucește. E o zi bună. Băiatul a hotărât să facă și el un bine.

Stă el și se gândește: „Ce ar fi dacă sora mea mai mică ar cădea în bazin și eu aș salva-o!” Iar sora mai mică chiar vine spre el:

– Plimbă-te puțin cu mine, Nicu!

– Pleacă, nu mă încurca să gândesc! Supărată, sora a plecat.

Nicu se gândește: „Dacă lupii ar ataca-o pe bunica, eu i-aș împușca!” Și bunica este chiar lângă el:

– Strânge vesela, Nicușor!

– Strânge singură, nu am timp! Bunica doar a clătinat din cap.

Nicu iar cade pe gânduri: „Dacă Grivei ar cădea în fântână, eu l-aș scoate!” Iar Grivei e tot aici. Dă din coadă: „Vreau apă, Nicu!”

– Pleacă, nu mă încurca să gândesc! Și cățelul s-a dus în tufiș.

Nicu s-a apropiat de mama:

– Ce bine aș putea să fac?

Mama l-a mângâiat pe cap:

– Fă o plimbare cu surioara, ajut-o pe bunica să strângă vesela, dă-i apă lui Grivei.

Discutați împreună cu familia:

- De ce Nicu nu putea să hotărască ce bine să facă?
- Când lucrurile obișnuite devin un bine?
- Cum l-a ajutat mama pe fiu?

O familie merge într-un parc de distracții și la un concurs câștigă un ursuleț de pluș. Tatăl îi strânge pe copii și îi întreabă:

– Ia să vedem… cine este cel mai cuminte și ascultător, cine nu face mofturi niciodată, cine nu iese din cuvântul mamei?

Copiii, fără să stea prea mult pe gânduri, răspund în cor:

– Bine, tati, ia tu ursulețul!

EMS 2 2019.indd 36 04-Nov-19 15:49:58

Familie sănătoasă

Sănătatea e darul cel mai frumos și mai bogat pe care natura știe să-l facă.

Michel de Montaigne

1. Observă imaginea.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Ce ocupații în aer liber au membrii familiei?
- Cum se simt ei la activitățile de sport?
- Cum comunică între ele personajele din imagine?
- Care este importanța activităților sportive?

Cuvinte-cheie:

sănătate
sport
alimentație sănătoasă
casă curată
cooperare
înțelegere

3. De ce DA? De ce NU? Argumentează.

Ca să fiu sănătos:

- Mă spăl pe dinți dimineața și seara.
- Îmi aerisesc camera zilnic.
- Consum multe dulciuri.
- Păstrez ordinea în locuința mea.
- Consult periodic medicul.
- Nu mănânc fructe și legume.
- Arunc gunoaie peste tot.
- Înainte de somn, îmi spăl tot corpul.
- Respect regimul zilei.
- Mă uit la televizor până târziu.
- Umblu prin ploaie fără umbrelă.
- Mănânc ce vreau și cât vreau.

EMS 2 2019.indd 37 04-Nov-19 15:50:00

Sănătatea familiei depinde de respectarea modului sănătos de viață: respectarea regimului zilei, alimentarea sănătoasă, practicarea sportului și a activităților în aer liber, păstrarea curățeniei în locuință și menținerea unor relații de respect și dragoste în familie.

4. Citește și spune cu care dintre afirmații nu ești de acord. Explică și corectează greșelile.

- Praful se șterge în fiecare zi.
- Unghiile trebuie să fie întotdeauna curate.
- Dinții se spală doar seara.
- Părul se spală cel puțin o dată pe săptămână.
- Toate vasele murdare se spală seara.
- De fiecare dată, lucrurile se pun la locul lor.

5. Numește alimentele folositoare pentru sănătate.

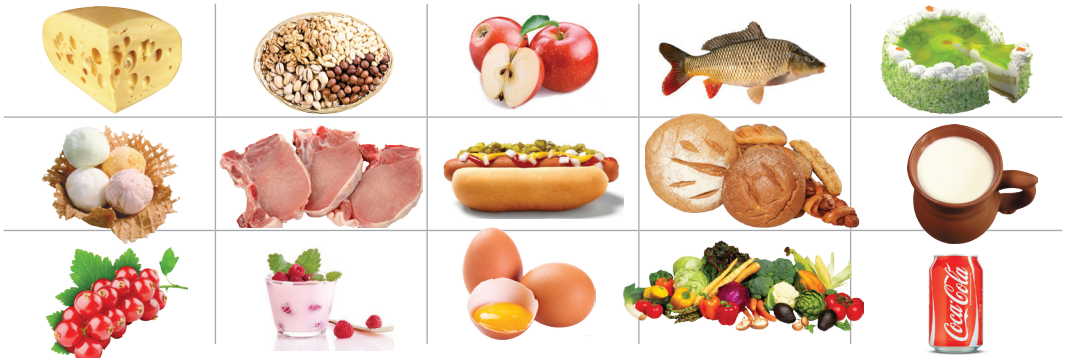

6. Citiți regulile propuse. Completați lista cu activitățile desfășurate, zilnic sau periodic, în familia voastră. Numiți activitățile pe care le puteți face singuri.

Locuința este spațiul în care omul trăiește cea mai mare parte a vieții, de aceea ea trebuie permanent menținută în ordine:

ZILNIC	SĂPTĂMÂNAL
Se deschid geamurile pentru aerisire.	Se aspiră covoarele.
Se aranjează paturile.	Se scutură pernele, plapumele.
Se spală vesela și obiectele sanitare.	Se spală lenjeria de pat și de corp.
Se șterge praful.	Se curăță frigiderul.
Se scoate gunoiul.	Se dezinfectează în baie, WC, bucătărie.

EMS 2 2019.indd 38 04-Nov-19 15:50:14

- **Citește familiei tale poezia.**

CĂSUȚA

O pisică și-un rățoi,
Buni prieteni amândoi,
Din crenguțe și din lut
O căsuță și-au făcut.

Gata când a fost căsuța,
Pisicuța a spălat-o cu lăbuța,
Iar rățoiul a pornit cu măturoiul
Și a scos din ea gunoiul.

În căsuța lor curată
Se mutară de îndată.

Iată că-ntr-o bună zi,
Un purcel la ei veni.

S-a rugat în chip și fel
Să-l primească și pe el.
– Noi primim pe orișicine,
Însă nu murdar ca tine.
După ce te vei spăla,
În căsuță poți intra.

Ion Cernea

- **Discutați împreună cu familia:**
  - Ce calități recunoști la pisică și la rățoi?
  - Ce trăsături negative ale purcelului poți desprinde din poezie?
  - Cu care dintre personaje ai, permanent sau uneori, asemănarea?
  - Cum s-ar putea rezolva situația?

- **Organizează-ți locul de lucru. Realizează și aplică, lângă masa ta de lucru, un poster „REGIMUL ZILEI”, folosind desene și aplicații după placul tău.**

Exemplu:

7:00	m-am sculat
7:15	am strâns patul, m-am spălat
7:30	am luat micul dejun
8:00	am plecat la școală…

EMS 2 2019.indd 39 04-Nov-19 15:50:16

Tradiții de Moș Nicolae

Sufletele se câștigă prin dragoste și mărinimie.

1. Citește textul. Ce dar meriți tu?

SFÂNTUL NICOLAE

În ziua Sfântului Nicolae, toți copiii așteaptă darurile pe care el le aduce pe căi nevăzute.

Moș Nicolae este foarte bătrân. El s-a născut cu multe sute de ani în urmă, într-o familie de oameni credincioși. Toată copilăria și-a petrecut-o alături de părinții săi, pe care nu i-a supărat niciodată. După moartea părinților, el, de-acum preot fiind, a împărțit toată averea săracilor și nevoiașilor.

Se spune că, știind necazul unei familii sărace cu trei fete, într-o noapte, pe ascuns, Sfântul Ierarh Nicolae a strecurat, prin fereastra deschisă, trei pungi cu galbeni. De atunci, Sfântul Nicolae a rămas, și este și azi, prietenul, ocrotitorul și binefăcătorul copiilor. În fiecare an, la 6 (19) decembrie, copiii așteaptă să găsească în ghetuțe daruri de la Moș Nicolae. Toți copiii primesc daruri, numai că unii pot găsi în ghetuțe o vărguță. Dar moșul îi așteaptă cu răbdare până la anul viitor, când vor deveni silitori și cuminți.

În această zi, toți Nicușorii și Nicoletele își serbează ziua onomastică, adică, ziua numelui.

Cuvinte-cheie:
mărinimie
ascultare
onomastică
ajutor
milostenie
înțelegere
modestie
respect

2. Spune-ți părerea despre cele citite:

- De ce Sfântul Nicolae împărțea săracilor ajutoarele în taină?
- Ce valori ne învață Sfântul Ierarh Nicolae prin exemplul vieții sale?
- Analizează-ți comportamentul și spune cinstit ce cadou ai merita.

3. Plasează în *Cutia valorilor* acele valori pe care ai vrea să le deprinzi din exemplul slujirii Sfântului Nicolae.

Modestie, milostenie, dreptate, iubire pentru aproapele, credință, ascultare, bunătate, mărinimie.

EMS 2 2019.indd 40 04-Nov-19 15:50:17

Orice faptă se răsplătește la timpul său. Orice bine se apreciază și se onorează. Fii demn de numele pe care îl porți, pentru că după el și după faptele tale te vor recunoaște și te vor aprecia cei din jur. Serbează onomastica prin fapte de bunătate și respect.

4. Selectați, din lista faptelor bune, 5 acțiuni pe care le puteți realiza. Scrieți-le în ordinea în care ați vrea să le realizați.

- Fii un copil cuminte.
- Fii politicos cu cei din jur.
- Depune străduință în tot ce faci.
- Hrănește-l pe ce flămând.
- Vizitează-l pe cel bolnav.
- Dă-i un sfat bun aproapelui tău.
- Alină-l pe cel întristat.
- Nu răzbuna răul.
- Iartă din toată inima supărarea.
- Ajută-l pe cel care are nevoie.

5. Recunoaște momentele reprezentate în imagini. Povestește cum se pregătește de sărbători familia ta.

6. Formați 2 echipe. Fiecare echipă va argumenta afirmațiile dintr-o coloană. Spuneți-vă părerea despre valoarea faptelor descrise.

Moș Nicolae trebuie să pună în ghete cadourile pe care le cer copiii.	Copiii sunt recunoscători și mulțumiți pentru orice cadou primit.
Dacă un copil neascultător a primit o nuia, el trebuie să fie pedepsit.	Nuiaua din ghete este simbolică și arată că cel care a primit-o trebuie să-și îndrepte comportarea.

EMS 2 2019.indd 41 04-Nov-19 15:50:18

- **Citește familiei tale poezia.**

MOȘ NICOLAE

An de an, în prag de iarnă,
La toți copilașii buni
Ajunge Moș Nicolae.
Știți să-i spuneți rugăciuni?

Dar o colindă frumoasă
Câți din voi ați învățat?
Moșul e bătrân, dar știe
Când voi nu ați ascultat.

El așteaptă să promiteți
Că veți fi buni și cuminți,
Nu-i veți supăra pe îngeri,
Veți asculta de părinți.

O să vină Sânt Nicoară
Pe la fiecare casă.
Haideți, toți să-l așteptăm
Cu o colindă frumoasă!

Niculina Mureșan

- **Discutați împreună cu familia:**
  - despre lucrurile bune pe care le-ai realizat pentru familie, pentru școală și comunitate;
  - cât de prietenoși și respectuoși sunteți cu frații și surorile;
  - cum își îndeplinesc responsabilitățile copiii din familia voastră;
  - cât de mulțumiți și de mândri sunt părinții de voi;
  - ce fel de cadou ar merita de Moș Nicolae fiecare copil.

- **Redactează o scrisoare pentru Moș Nicolae. Folosește începutul dat.**

2 decembrie
Chișinău

Dragă Moș Nicolae!

Îți mulțumesc pentru învățătura și slujirea ta.
Te rog din suflet, să aduci sănătate și fericire familiei și prietenilor mei. Iar mie, te rog, ...

EMS 2 2019.indd 42 04-Nov-19 15:50:20

Sărbătorile de iarnă în familie

Ceea ce contează de Crăciun nu e decorarea bradului, ci reunirea familiei.

Kevin Bright

1. Observă imaginea.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Ce eveniment este prezentat în imagine ?
- Cine este Iisus Hristos?
- Cum sărbătorim Crăciunul și Anul Nou?

Cuvinte-cheie:

Crăciun
Anul Nou
bunăvoință
iertare
ajutor

3. Selectează și pune în *Cutia magică a valorilor* pe acelea, care simbolizează spiritul sărbătorilor de iarnă.

Bunăvoință, iertare, onestitate, pace, răbdare, prietenie, bunătate, credință, iubire, mărinimie, bucurie, respect.

EMS 2 2019.indd 43 04-Nov-19 15:50:21

Crăciunul sau Naşterea Domnului sărbătorim la 25 decembrie (7 ianuarie). Naşterea Domnului e o sărbătoare a darurilor, bucuriei, păcii pe pământ şi a bunei înţelegeri între oameni.

Anul Nou sărbătorim la 1 ianuarie, urând celor dragi un an bun şi fericit.

4. Învaţă să fii mai bun. Selectează, cel puţin, două activităţi pe care le poţi realiza în spiritul sărbătorilor de iarnă, cu bunătate, dragoste şi credinţă.

- Depune străduinţă ca să faci lucruri de folos în familie.
- Adună jucăriile, cărţile pe care nu le mai foloseşti şi fă-le cadou la un Centru de Plasament sau la grădiniţă, sau copiilor dintr-o familie mai săracă.
- Acordă ajutorul necesar unui copil cu dizabilităţi.
- Mergi cu părinţii la biserica pe care o frecventează.
- Fii alături de cei care au nevoie de un cuvânt bun, de un sfat bun.
- Nu te supăra şi nu supăra pe cei care-ţi sunt alături.
- Iartă, din toată inima, supărarea şi cere scuze dacă ai greşit.

5. Recunoaşte acţiunile din imagini. Compară cu activităţile pe care îţi propui să le îndeplineşti cu prilejul sărbătorilor de iarnă.

6. Citiţi îndemnurile. Explicaţi cum înţelegeţi fiecare îndemn şi cum procedaţi pentru a-l îndeplini.

- Fiţi iertători!
- Fiţi prietenoşi!
- Fiţi binevoitori!
- Fiţi respectuoşi!
- Fiţi cinstiţi!
- Fiţi răbdători!

EMS 2 2019.indd 44 04-Nov-19 15:50:22

- **Citește familiei tale poezia.**

ANUL NOU

Peste văi, peste coline
Fulgi continuă să cadă,
Anul Nou, iată-l că vine,
Moș Crăciun vrea să ne vadă.

Zurgălăii sună tare,
Ne vestesc că e aproape,
Cu el, marea sărbătoare,
Ce-o dorim să nu ne scape.

Căci la fiecare-n casă
Stă brăduțul în noi straie,
Și de toate sunt pe masă,
În cămin – focu-i văpaie!

Toți așteapt-a nerăbdare
Miezul nopții să sosească,
Ca în anul care vine
Visele să se-mplinească!

Mihai Vîlcu

- **Învățați urături de Anul Nou, colinde de Crăciun și felicitați-i pe oamenii dragi cu ocazia sărbătorilor de iarnă.**

URĂTURĂ

Bună seara la portiță,
La băieți și la fetițe,
Bună seara tuturor,
Celora de pe cuptor.
Mâine anul se-noiește
Plugușorul se pornește,
Si începe a brăzda,
Pe la case a ura.
Strângeți roata, băieței,
Și sunați din zurgălăi,
Să răsune peste văi!
Hăi, hăi!

Ceata noastră e aleasă
Și nu stă la orice casă.
Clopoțelul nostru sună
Unde lucrul merge strună,
Unde sunt copii cuminți
Ce ascultă de părinți,
Unde ține fiecare
Numele în cinste mare.
Pentru asta, băieței,
Mai sunați din zurgălăi,
Să răsune peste văi!
Hăi, hăi!

EMS 2 2019.indd 45 04-Nov-19 15:50:23

SUS LA POARTA RAIULUI

Sus la poarta Raiului,
Poarta Raiului,
Paște turma Tatălui,
Turma Tatălui.

Refren:
Linu-i lin și iarăși lin,
Bate vântul frunza lin,
Lin și iarăși lin!

Dar la turmă cine stă,
Cine, cine stă?
Stă chiar Maica Precistă,
Maica Precistă.

Lângă ea un legănel,
Leagăn, legănel,
Cu un copilaș în el,
Copilaș în el.

Copilașul când plângea,
Puiul când plângea,
Maica Sfântă-L legăna,
Maica-L legăna.

Copilașul când dormea,
Puiul când dormea,
Maica Sfântă lin cânta,
Maica lin cânta.

STEAUA SUS RĂSARE

Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua strălucește
Și lumii vestește. (bis)

Că astăzi Curata,
Prea Nevinovata
Fecioara Maria
Naște pe Mesia. (bis)

Magii cum zăriră
Steaua și porniră,
Mergând după rază
Pe Hristos să-l vază. (bis)

Și dacă porniră,
Îndată-l găsiră,
La Dânsul intrară
Și se închinară. (bis)

Cu daruri gătite,
Lui Hristos menite,
Având fiecare
Bucurie mare. (bis)

Care bucurie
Și aici să fie
De la tinerețe
Până la bătrânețe. (bis)

EMS 2 2019.indd 46 04-Nov-19 15:50:26

MODULUL 3.

EU ÎN COMUNITATE

LOCALITATEA MEA

BUNA VECINĂTATE

POT FI DE AJUTOR

SĂRBĂTORILE DIN LOCALITATEA NOASTRĂ

PRIMĂVARA ȘI SĂRBĂTORILE EI

SUNT RESPONSABIL PENTRU COMUNITATEA MEA

EMS 2 2019.indd 47 04-Nov-19 15:50:28

Localitatea mea

Respectă-te pe tine și alții te vor respecta.

Confucius

1. Observă imaginile.

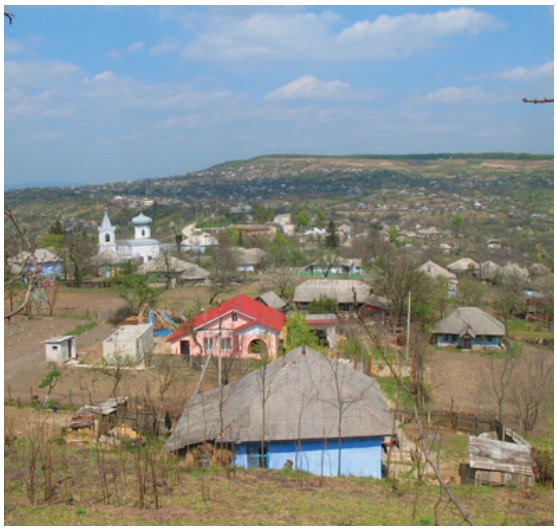

2. Prezintă conținutul imaginilor, folosind reperele:

- Recunoaște mediile de trai și numește asemănările și deosebirile dintre ele.
- Care dintre imagini reprezintă o localitate asemănătoare cu a ta?
- Cum se numește localitatea ta? De unde îi provine denumirea?
- Cu ce se ocupă majoritatea membrilor comunității?
- Cum demonstrezi respectul față de oamenii din localitatea ta?

3. Descoperă proverbele și explică ce calități sufletești ne învață.

• Omul bun	și pe urmă vorbește.
• Întâi ascultă	și cinstea cere cinste.
• Omul harnic, muncitor,	e ca pâinea caldă.
• Omenia cere omenie,	decât prietenul cel bun.
• Nici o avere nu-i mai bună,	de pâine nu duce dor.

EMS 2 2019.indd 48 04-Nov-19 15:50:28

Comunitatea este un grup de oameni cu interese, credințe sau norme de viață comune: totalitatea persoanelor unei familii, a unei școli, localități sau țări. **Respectul și omenia** trebuie întotdeauna să însoțească calea vieții tale în orice comunitate. Prin comportamentul tău civilizat în comunitate, demonstrezi, mai întâi, **respectul de sine**. Nu fi indiferent cum formezi părerea celorlalți despre tine!

4. Spune care dintre următoarele exemple reprezintă o comunitate:

- familia;
- locuitorii Moldovei;
- oamenii dintr-un autobuz;
- locuitorii orașului Soroca;
- elevii unei școli;
- locuitorii satului Rădeni;
- locuitorii cartierului Botanica;
- oamenii dintr-o sală de spectacole.

5. Descrieți fiecare dintre meseriile din imagini în baza planului dat.

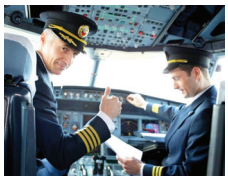

Cuvinte-cheie:

comunitate
sat
oraș
respect
omenie
înțelegere

- Unde se practică această profesie?
- Unde se învață profesia?
- Ce unelte, aparate, materiale folosește specialistul?
- Ce produse oferă? Cât de necesare sunt acestea?
- Ce s-ar întâmpla, dacă nu ar vrea nimeni să practice această profesie?
- Căruia dintre colegii tăi, crezi că, i-ar plăcea această ocupație?

6. GHIDUL. Sunteți responsabili să prezentați localitatea voastră unor oaspeți. Realizați o prezentare, ca ghizi, folosind reperele:

- Cum se numește localitatea?
- Câte școli și grădinițe are?
- Ce fel de obiecte culturale sunt?
- Câți locuitori are?
- Câte magazine sunt în localitate?
- Cum sunt amenajate gospodăriile?

EMS 2 2019.indd 49 04-Nov-19 15:50:30

● **Citește familiei tale textul.**

„PRECUM VOIȚI SĂ VĂ FACĂ VOUĂ OAMENII, ASEMENEA FACEȚI-LE ȘI VOI LOR”

La cuvintele acestea, afișate pe un panou, se uitau un băiat și bunicul său.

Oamenii din întrega lume numesc această expresie **Regula de Aur.**

– Ce înseamnă aceasta? ceru lămuriri băiatul. Și de ce e de aur?

– Înseamnă că trebuie să-i tratezi pe oameni în același mod în care ai vrea și tu să fii tratat. E de aur pentru că e foarte valoroasă și e un principiu de viață atât de simplu, că se deosebește ca strălucirea aurului.

– Această regulă, adaugă bunicul, ne-a dat-o Domnul Iisus Hristos.

– Dar cui îi este adresată? întreabă băiatul.

– Ție, mie. Oricine poate respecta **Regula de Aur.**

– O regulă care e la fel atât pentru copii, cât și pentru adulți?

– Exact la fel. Și e valabilă pentru oamenii de pretutindeni.

● **Discutați împreună cu familia:**

- Ai dorit vreodată să-ți facă familia sau colegii ceva rău?
- Dar s-a întâmplat vreodată să le faci tu un rău?
- Cât de aproape ești de respectarea Regulii de Aur?
- Ce înseamnă să răspunzi pentru faptele tale?

● **Organizează-ți locul de lucru. Realizează un poster sau redactează, în jurnalul tău personal, o pagină „Respect Regula de Aur!”, folosind desene și aplicații după placul tău. Completează permanent.**

Exemplu:

VOI FACE CE ÎMI DORESC ȘI MIE:

- voi fi prietenos la școală;
- voi vorbi calm și cu dragoste acasă;
- voi împărți jucăriile cu alți copii;
- voi fi respectuos cu cei din jur;
- n-am să mă cert;
- nu voi lua lucruri străine fără voie…

EMS 2 2019.indd 50 04-Nov-19 15:50:31

Buna vecinătate

Un vecin bun este ca un frate.

1. Observă imaginile.

2. Prezintă conținutul imaginilor, folosind reperele:

- Ce naționalități recunoști în imagini?
- Cum comunică bunii vecini care locuiesc în Moldova?
- Ce înseamnă comunicare civilizată?
- Ce valori respectăm pentru menținerea păcii?

Cuvinte-cheie:
vecini
naționalitate
înțelegere
respect
cooperare
pace

3. Selectează acțiunile care te ajută să realizezi o bună vecinătate. Argumentează alegerea.

- Sunt respectuos cu elevii de altă naționalitate.
- Vorbesc politicos cu vecinii familiei noastre.
- Nu mă joc cu copiii de altă naționalitate.
- Prietenesc cu copiii care locuiesc în vecinătate.
- Nu mă cert cu elevii de altă naționalitate.
- Cooperăm în multe activități cu copiii de orice naționalitate.
- Nu comunicăm cu vecinii noștri.

EMS 2 2019.indd 51 04-Nov-19 15:50:33

Buna vecinătate înseamnă acceptarea celorlalți așa cum sunt. Buna vecinătate presupune manifestarea respectului față de istoria, tradițiile și cultura țării în care locuiești și față de oamenii de alte naționalități și credințe care locuiesc în Moldova.

4. De ce DA? De ce NU? Argumentează.

- Valorile pe care se bazează convieţuirea între vecini sunt: respectul, responsabilitatea reciprocă și cooperarea.
- Trebuie să fim grijulii cu vecinii care au o vârstă înaintată.
- Zgomotul și muzica cu sunet tare nu deranjează liniștea vecinilor.
- Putem să ajutăm persoanele cu dizabilități și copiii mai mici.
- Covoarele se scutură peste gospodăriile vecinilor.
- Avem grijă ca animalele domestice să nu murdărească zonele comune.

5. Propuneţi întrebări în baza imaginii alăturate, folosind modelul indicat pe colțurile steluței.

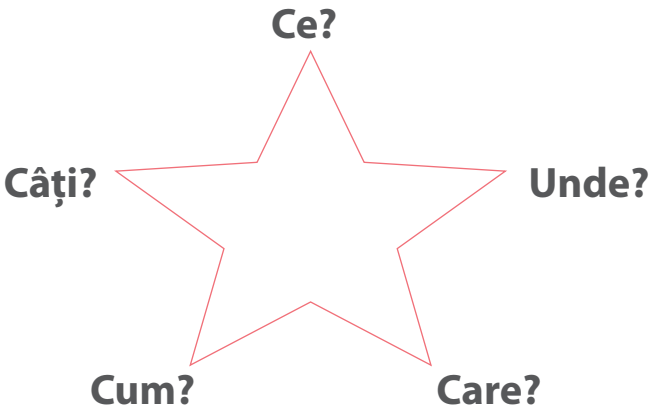

6. Realizaţi un mini-proiect: *Valorile bunei vecinătăți în localitatea noastră.*

- Confecționați un suvenir care ar reprezenta Republica Moldova sau localitatea voastră și pe care l-ați putea dărui unui prieten.
- Examinați ilustrații care prezintă portul tradițional al diverselor etnii ce locuiesc în Republica Moldova.

EMS 2 2019.indd 52 04-Nov-19 15:50:35

● **Citește familiei tale textul.**

CEI DOI VECINI

Un țăran cam rău la suflet a găsit într-o zi vaca vecinului pe pășunea sa. Mânios, omul a luat animalul la bătaie, după care l-a legat și l-a dus înapoi, spunându-i vecinului său:

– Dacă mai găsesc o singură dată vaca ta la mine-n grădină, să știi că o bat și mai rău, ai auzit ?

A doua zi însă vecinul celălalt găsi și el, în grădina sa, două oi ale țăranului, ce se strecuraseră printr-o spărtură a gardului. S-a apucat omul și a reparat gardul, a luat oile și le-a dus stăpânului, celui crud, spunându-i:

– Am găsit la mine-n curte două dintre oile dumitale. Le-am adăpat și ți le-am adus acasă. Dacă am să le mai găsesc și altă dată în curtea mea, să știi că am să fac la fel: am să le port de grijă și am să ți le aduc nevătămate.

– Îți mulțumesc, i-a răspuns țăranul, și tu puteai să faci la fel ca mine, dar ai procedat cu adevărat omenește și acum îmi dau seama că eu am greșit. Vei vedea că a doua oară nu se va mai întâmpla!

Și, într-adevăr, țăranul s-a ținut de cuvânt.

Când vrei să-i arăți cuiva că a greșit, nu trebuie să o faci cu răutate, ci cu blândețe și răbdare și, atunci, cu siguranță, vei reuși.

Învățătura făcută cu răutate nu rămâne, dar cea care pătrunde în suflet prin dragoste și bunăvoință, rămâne acolo pentru totdeauna.

● **Discutați împreună:**

- Care dintre vecini a procedat omenește?
- Cum au rezolvat situația cei doi vecini?
- Cum rezolvați problemele cu vecinii voștri?

● **Excursie prin localitate. Discutați cu membrii familiei și stabiliți traseul unei excursii prin localitatea voastră, pe care ați organiza-o pentru un oaspete din altă localitate.**

EMS 2 2019.indd 53 04-Nov-19 15:50:36

Pot fi de ajutor

Dacă poți ajuta, atunci ajută.
Dar dacă nu poți face asta, cel puțin, nu fă rău.

Dalai Lama

1. Observă imaginea.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Cu care dintre copiii din imagine crezi că te asemeni?
- Prin ce te deosebești de ceilalți copii?
- Ai fost vreodată tratat cu indiferență din cauza că ești diferit de alți oameni? Povestește cum ai procedat.
- Cine te-a ajutat la nevoie?

3. Selectează acțiunile pe care poți să le îndeplinești. Explică cine ar putea să facă celelalte lucrări.

- Pot da iarbă la iepuri.
- Pot uda florile.
- Pot cosi iarbă.
- Pot ara grădina.
- Pot coase haine.
- Pot coace pâine.
- Pot pune hainele pe cuier.
- Pot pune pâinea pe masă.

Cuvinte-cheie:

comunitate
ajutor
dizabilitate
respect
sprijin

EMS 2 2019.indd 54 04-Nov-19 15:50:37

Ajutorul tău în familie, la școală, în localitate este foarte necesar, oricât de mic ar fi el. Fii atent și grijuliu față de persoanele în vârstă, față de copiii mai mici, față de persoanele cu dizabilități.

Învățătura este responsabilitatea ta principală, iar orice muncă trebuie să fie după puterile tale și să nu dăuneze dezvoltării și sănătății tale.

4. Selectează, din lista propusă, 5 activități folositoare pe care le poți realiza ușor în comunitate.

- Fac zgomot cu colegii pe stradă.
- Aștept la ușă să treacă, mai întâi, persoanele în vârstă.
- Strâng gunoiul din ograda școlii și de pe drum.
- Duc ghiozdanul colegului bolnav.
- Vopsesc gardul și copacii.
- Nu arunc gunoiul în ograda școlii și în drum.
- Nu mă cert cu colegii și vecinii.

5. Recunoașteți în imagini modalitățile de ajutor în comunitate. Povestiți despre situațiile în care ați oferit ajutor.

6. Citiți acrostihul și discutați despre regulile de acordare a ajutorului în comunitate. Propuneți încă 2-3 reguli potrivite.

Ascultă și îndeplinește rugămintea de ajutor în familie, la școală.
Joacă-te în locurile unde nu împiedici circulația transportului.
Udă florile de cameră sau din grădină.
Tratează oamenii cu respect, oricât de diferiți ar fi ei.
Omenia este prima lege de conviețuire în comunitate.
Respectă și ajută persoanele în vârstă.

EMS 2 2019.indd 55 04-Nov-19 15:50:39

- **Citește familiei tale textul.**

CĂȚELUȘI DE VÂNZARE

În vitrina unui magazin de animale era un afiș: „Cățeluși de vânzare”.

Un băiețel a intrat și a spus că vrea să vadă cățelușii.

Vânzătorul a fluierat și din magazin au ieșit afară cinci căței frumoși. Al șaselea cățeluș rămase în urmă și nu se apropia.

– De ce cățelușul acela șchiopătează? A întrebat băiatul.

Omul i-a răspuns că acesta s-a născut cu o problemă la picior și va șchiopăta toată viața.

– Acesta-i cățelușul pe care-l doresc, a spus băiețelul cu bucurie în glas.

– Ești sigur că vrei acest cățeluș? Doar niciodată nu va putea fugi sau juca, sau sări precum ceilalți.

Băiețelul s-a aplecat, și-a ridicat puțin pantalonul și i-a arătat vânzătorului aparatul de fier ce-i susținea piciorul bolnav.

– Cățelușul acesta e ca mine. Nici eu nu pot alerga, de aceea el are nevoie de cineva care să-l înțeleagă.

– Sper ca fiecare cățeluș să aibă pe cineva care să-l iubească așa, precum tu îl vei iubi pe acest cățeluș, a răspuns vânzătorul emoționat.

În viață contează ca cineva să te prețuiască și să te iubească așa cum ești.

După Dan Clark

- **Cum putem ajuta persoanele cu dizabilitate?**
  - Nu fi mirat și nu-i arăta cu degetul când îi întâlnești.
  - Nu râde de ei, mai ales când procedează sau arată altfel decât tine.
  - Încearcă să te împrietenești cu aceste persoane, să le zâmbești.

EMS 2 2019.indd 56 04-Nov-19 15:50:40

Sărbătorile din localitatea noastră

Sărbătoarea este un medicament pentru suflet.

1. Observă imaginea.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Ce sărbătoare este prezentată în imagine?
- Ce sărbători cunoști dintre cele care le marchează toți locuitorii Moldovei, indiferent de naționalitate, limbă, credință?
- Care sunt sărbătorile importante din satul sau orașul tău?

Cuvinte-cheie:

comunitate
localitate
sărbătoare
hram
credință
bucurie

3. Completează enunțurile cu denumirile sărbătorilor pe care le marcați.

- În familia noastră sărbătorim…
- La școală organizăm festivități și sărbătorim…
- În localitate îmi plac sărbătorile…

EMS 2 2019.indd 57 04-Nov-19 15:50:41

Sărbătorile sunt zilele în care se marchează evenimente importante din familie, din localitate, din țară și chiar din lume.

Sărbătorile religioase sunt zilele în care se marchează tradițional evenimentele, în conformitate cu regulile cultului religios pe care îl împărtășește familia.

Valorile sărbătorilor sunt bucuria, credința, bunătatea, iertarea, compasiunea, cooperarea, pacea și înțelegerea.

4. Scrie corect data când este marcată fiecare dintre sărbătorile enumerate.

• Anul Nou	7 ianuarie
• Crăciunul (stil vechi)	8 martie
• Ziua Internațională a Femeii	1 ianuarie
• Ziua Muncii	1 iunie
• Ziua Victoriei	1 mai
• Ziua Copilului	9 mai
• Ziua Independenței	25 decembrie
• Ziua Națională a Limbii	31 august
• Crăciunul (stil nou)	27 august
• Hramul localității	. . .
• Hramul casei	. . .

5. Recunoașteți ce sărbători sunt prezentate în imagini. Povestiți despre una dintre sărbătorile preferate.

6. Precizați evenimentul cel mai apropiat pe care îl veți sărbători. Scrieți o listă de responsabilități pe care le veți îndeplini la pregătirea de sărbătoare.

EMS 2 2019.indd 58 04-Nov-19 15:50:42

- **Citește poezia pentru familia ta.**

COPILE DRAG, DE ZIUA TA

Copile drag, de ziua ta
Când lumea-ntreagă vine
Să-ți cânte „La mulți ani! Ura!”
E mama lângă tine.

Și-ți va șopti încetișor,
Ca numai tu să știi:
„În viață nu-i totul ușor,
De nu înveți să fii
Cinstit și drept,
Bun și-nțelept,
Cuminte, ascultător
Și vei vedea cum vei avea
În toate tu mult spor...”

Voi încheia aici, frumos,
Dorindu-ți sănătate,
Să-ți fie „șoapta” de folos
În viață mai departe.

Silvia Miler

- **Discutați împreună cu familia:**
  - Cum sunt felicitați cu ziua de naștere copiii din familia voastră?
  - Ce sărbători marcați în familie, în școală și în localitate?
  - La ce dată sărbătoriți aceste evenimente?
  - Cum poți tu și copiii din familia voastră să ajutați la pregătiri?
  - Alcătuiți o listă cu zilele de naștere ale celor dragi.

- **Redactează o felicitare cu ocazia unei sărbători care se apropie, folosind exemplul propus. Înfrumusețeaz-o cu desene sau aplicații.**

Dragă _____ !
Te felicit din suflet cu ocazia sărbătorii _____
_____
Îți doresc _____
Cu cele mai bune gânduri, _____

EMS 2 2019.indd 59 04-Nov-19 15:50:44

Primăvara și sărbătorile ei

Primăvară, din ce rai
Vii cu mândrul tău alai?

1. Observă imaginile.

2. Prezintă conținutul imaginilor, folosind reperele:

- Ce sărbători recunoști în imagini?
- În ce anotimp sunt marcate aceste sărbători?
- Cum sunt serbate aceste evenimente în familie?
- Cum sunt serbate aceste evenimente în localitate?
- Ce tradiții și obiceiuri ale acestor sărbători cunoști?

Cuvinte-cheie:

sărbători
bucurie
ajutor
Paștele
tradiții

3. Selectează, din lista faptelor bune, trei acțiuni pe care le poți realiza în spiritul sărbătorilor de primăvară. Scrie-le în ordinea în care ai vrea să le realizezi.

- Dă-i un sfat bun aproapelui tău.
- Ajută-l pe cel care are nevoie.
- Participă la sărbătoare în comunitate.
- Ajută-ți familia.
- Vizitează-l pe cel bolnav.
- Respectă-i pe cei din jurul tău.
- Fă surprize frumoase familiei.
- Iartă supărarea din toată inima.

EMS 2 2019.indd 60 04-Nov-19 15:50:45

Sărbătorile de primăvară aduc bucurie în familie și în comunitate.

Copiii participă la serbările din școală, ajută familiei la pregătirile de sărbători, confecționează și dăruiesc mărțișoare, felicitări și cadouri. Împreună cu familia participă la tradițiile de Paști.

4. Scrie corect data când este marcată fiecare dintre sărbătorile de primăvară.

• Mărțișorul	8 martie
• Ziua Internațională a Femeii	aprilie
• Paștele	9 mai
• Ziua Muncii	1 martie
• Ziua Victoriei	1 mai
• Zile de naștere în familie	…
• Zile de naștere ale prietenilor	…

5. Recunoașteți momentele de pregătire către sărbătoare. Povestiți despre un moment asemănător care v-a impresionat.

6. Fapte pentru suflet cât mai multe!
Selectați faptele bune pe care le puteți realiza. Completați lista.

- ajutați pe cei vârstnici;
- ajutați familia la pregătirile de sărbători;
- vopsiți sau încondeiați ouăle de Paști;
- confecționați felicitări cu ocazia sărbătorii;
- participați la matineele din școală;
- oferiți felicitări persoanelor dragi.

EMS 2 2019.indd 61 04-Nov-19 15:50:47

- **Citește familiei tale poezia.**

LA PAȘTI

(fragment)

Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare,
Și sălciile-n albă floare –
E pace-n cer și pe pământ.
Răsuflul cald al primăverii
Adus-a zilele-nvierii.

Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se-ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

George Coșbuc

- **Discutați împreună:**
  - Ce moment al poeziei te-a impresionat?
  - Cum salută natura sărbătoarea Paștelui?
  - Cum arată localitatea voastră în zilele de sărbătoare?

- **Confecționează o felicitare de Paști, folosind exemplele.**

EMS 2 2019.indd 62 04-Nov-19 15:50:48

Sunt responsabil pentru comunitatea mea

A ajuta pe alții este o modalitate de a-ți face prieteni.

1. Observă imaginile.

Cuvinte-cheie:
comunitate
ajutor
responsabilitate
respect
cooperare
mândrie

2. Prezintă conținutul imaginilor, folosind reperele:

- Ce vârstă au personajele din fiecare imagine?
- Cum poți să-i ajuți pe copiii mai mici?
- Cum poți să ajuți persoanele de vârstă înaintată?
- Există persoane care n-au nevoie de ajutor niciodată?
- Ce fapte bune, realizate de oamenii din localitatea ta, cunoști?

3. Citește lista de activități și grupează-le pe două coloane, cu titlurile propuse, repetând unele activități în ambele coloane. Observă câte au coincis.

- să comunic prietenește;
- să ajut familia;
- să salut persoanele cunoscute;
- să nu fac gunoi pe stradă, la școală;
- să mă comport respectuos;
- să învăț sârguincios în clasă;
- să fiu un prieten bun al naturii;
- să cooperez în fapte bune.

I. Îmi place: **II. Sunt responsabil:**

EMS 2 2019.indd 63 04-Nov-19 15:50:48

Responsabilitatea în comunitate este respectarea regulilor de convieţuire cu alte persoane şi cooperarea în activităţi pentru binele tuturor. Aceasta înseamnă nu numai realizarea faptelor bune, dar şi excluderea faptelor şi comportamentelor rele.

La **29 aprilie**, în Republica Moldova este organizată Ziua Faptelor Bune.

4. Eşti responsabil de deciziile pe care le iei. Corectează cazurile care pot avea urmări negative.

- Am un comportament civilizat şi respectuos.
- Stau la discuţii cu bătrânul singuratic din vecinătate.
- Arunc hârtii şi gunoi pe drum şi în curtea şcolii.
- Comunic prietenos cu copiii de alte naţionalităţi.
- Ascult muzică cu sunetul tare.
- Mă joc pe drumul, unde circulă maşini.
- Particip la activităţi de îngrijire a naturii.

5. Recunoaşte, în imagini, responsabilităţile pe care le au copiii. Spune cu ce responsabilităţi îndeplinite în comunitate te mândreşti.

6. Plantăm fapte bune.
Continuaţi lista faptelor bune pentru comunitate.

- Dacă vom fi respectuoşi cu oamenii din jur, alţi oameni ne vor respecta şi vor dori să ne devină prieteni.
- Dacă vom ajuta pe cineva, vom fi şi noi ajutaţi.
- Dacă vom ocroti natura, mediul va fi mai sănătos.

EMS 2 2019.indd 64 04-Nov-19 15:50:51

- **Citește familiei tale poezia.**

DECIZIA

Ce să fac și cum să fac
Ca pe toți să îi împac?
Nicu-micul vrea la joacă,
Radu-mare – pe toloacă.

Mama roagă: – Puișoru',
Trage cu aspiratorul!
Tata vrea, neapărat,
Să-l ajut la reparat.

Copăcelul vrea proptea,
Iar Grivei – o acadea,
Papagalul cere mei,
Mieunilă – motocei.

Cum să fac? M-am tot gândit,
Până când am obosit.
Toate nu le reușesc
Și-am decis: mă odihnesc.

- **Discutați împreună cu familia:**
  - Recunoști unele asemănări dintre tine și personajul poeziei?
  - Ce responsabilități erau în puterea copilului?
  - Ce urmări ar putea avea decizia luată?
  - Cum ai fi rezolvat tu situațiile?

- **Organizează-ți locul de lucru. Completează-ți jurnalul personal la tema studiată cu 4 activități pe care promiți să le realizezi.**

Cooperez în familie	Cooperez în localitate

Un om bate la poarta vecinului. Câinele se ridică în două picioare și-i spune:
– Stăpânul nu e acasă!
Omul a leșinat de spaimă. Când își revine, îl întreabă pe câine:
– Păi, dacă ești câine, de ce nu latri?
– N-am vrut să vă sperii!

EMS 2 2019.indd 65 04-Nov-19 15:50:53

Autoevaluare

1. Scrie, pe caietul de lucru, numerele alăturate denumirii grupurilor care formează o comunitate.

5 puncte

1. familia
2. locuitorii satului tău
3. călătorii din autobuz
4. elevii clasei voastre
5. pietonii de pe stradă
6. locuitorii orașului tău
7. elevii din școala ta
8. spectatorii unui film

2. DA sau NU? Scrie, în prima coloană, numerele acțiunilor la care spui DA, iar în coloana a doua – numerele acțiunilor la care spui NU.

6 puncte

1. Îmi plac sărbătorile din familia noastră.
2. Nu mă gândesc la urmările deciziilor pe care le iau.
3. Cooperez cu elevii din școală în activități de protecție a naturii.
4. Sunt prietenos și politicos cu vecinii și colegii.
5. Nu comunic cu copiii de altă naționalitate.
6. Respect tradițiile de familie și credința altor copii.

3. Restabilește proverbele, potrivind fragmentele din prima coloană cu cele din coloana a doua.

3 puncte

• Un vecin bun	răstoarnă carul mare.
• Buturuga mică	dacă e pe plac aleasă.
• Orice muncă e frumoasă,	este ca un frate.

APRECIAZĂ-TE: ☐ **din totalul de 14 puncte.**

EMS 2 2019.indd 66 04-Nov-19 15:50:55

MODULUL 4.

ÎNVĂȚ SĂ FIU OM

PRIN RESPECTAREA VALORILOR, DEVII OM DE VALOARE

VALORI ALE NEAMULUI

SUNT PRIETEN BUN

CALITĂȚILE UNUI OM ADEVĂRAT

FAPTELE SUNT OGLINDA SUFLETULUI

SĂ PROTEJĂM NATURA – CASA NOASTRĂ!

FRUMOSUL DIN JURUL NOSTRU

VIAȚA ESTE VALOARE SUPREMĂ

EMS 2 2019.indd 67 04-Nov-19 15:50:58

Prin respectarea valorilor, devii om de valoare

Încearcă să fii un om de valoare și nu neapărat un om de succes.
Albert Einstein

1. Observă imaginea.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Cum înțelegi semnificația valorilor indicate în imagine?
- Care alte valori spirituale le consideri importante pentru a fi un om bun?
- Pe cine dintre persoanele cunoscute respecți și apreciezi? Explică de ce.
- Numește o valoare care consideri că te caracterizează.

3. Demonstrează-ți curajul și alege cinstit varianta enunțului.

- **Am/N-am** curajul să spun întotdeauna adevărul.
- **Am/N-am** curajul să propun prietenie unui copil.
- **Am/N-am** curajul să fiu un elev responsabil.
- **Am/N-am** curajul să propun ajutorul meu.

Cuvinte-cheie:
cooperare
acceptare
respect
prietenie
bunătate

EMS 2 2019.indd 68 04-Nov-19 15:50:59

Fiecare om însușește **valorile spirituale** pe parcursul întregii vieți. Valorile cele mai necesare sunt: ***respectul, onestitatea, responsabilitatea, bunătatea sufletească, iubirea, încrederea, prietenia***.

4. Numește valorile pe care le demonstrează următoarele modele de comportament.

- Discuți calm, fără a răni sentimentele altora, chiar dacă nu ești de acord.
- Sprijini și-ți încurajezi prietenul, păstrezi secretele, îi propui ajutorul tău.
- Urmezi regulile părinților și ajuți membrii familiei tale.
- Te comporți politicos la școală, în locurile publice, în locașurile sfinte.
- Ajuți vecinii în vârstă să ducă gunoiul, să facă cumpărături.
- Saluți membrii familiei și persoanele cunoscute pe drum, la școală.

5. Numiți valorile pe care le recunoașteți în imagini. Povestiți despre cazurile asemănătoare la care ați participat.

6. Continuați lista cu 3-4 reguli de urmat în timpul jocurilor, pentru ca aceste activități să vă aducă bucurie, să excludă certurile și supărările.

- Precizăm regulile jocului și ne convingem că toți le-au înțeles.
- Copiii mai puternici îi protejează pe cei mai slabi.
- Nu folosim cuvinte jignitoare în timpul jocului.
- …

EMS 2 2019.indd 69 04-Nov-19 15:51:01

- **Citește familiei tale poezia.**

FĂ-ȚI TIMP...

În trecerea grăbită prin lume către veci,
Fă-ți timp, măcar o clipă, să vezi pe unde treci!
Fă-ți timp să vezi durerea și lacrima arzând,
Fă-ți timp să poți, cu milă, să te alini oricând!
Fă-ți timp pentru-adevăruri și adâncimi de vis,
Fă-ți timp pentru prieteni, cu sufletul deschis!
Fă-ți timp să vezi pădurea, s-asculți lângă izvor,
Fă-ți timp s-asculți ce spune o floare, un cocor!
Fă-ți timp, pe-un munte seara, stând singur, să te rogi,
Fă-ți timp, frumoase amintiri, de unul să invoci!
Fă-ți timp să stai cu mama, cu tatăl tău – bătrâni...
Fă-ți timp de-o vorbă bună, de-o coajă pentru câini...

* * *

Fă-ți timp, ACUM!
Să știi: zadarnic ai să plângi,
Comoara risipită a vieții n-o mai strângi!

Traian Dorz

- **Discutați împreună cu familia:**
  - Către ce valori ne îndeamnă poetul?
  - Pentru ce acțiuni ai vrea să-ți faci timp chiar acum?
  - De cât timp ai nevoie ca să faci fapte bune?
  - Faptele bune, oricât de mici, crezi că sunt valoroase?

- **Organizează-ți locul de lucru. Completează-ți jurnalul personal cu numele membrilor familiei tale sau ale prietenilor după calitățile pe care le posedă.**

Bunătate	Respect	Încredere	Cooperare	Onestitate
... ...				

EMS 2 2019.indd 70 04-Nov-19 15:51:02

Valori ale neamului

Nu uita de neamul ce ți-a dat un nume,
Dragostea de țară-i una pe pământ.

Mihai Lescu

1. Observă imaginile și citește poezia.

PATRIA

Din orice colț al lumii,
Încoace vei zbura
Cu sufletul, cu gândul –
Aici e țara ta.

Numai la tine-n țară,
Izvoarele cuminți
Îți zic cu drag pe nume,
Parcă ți-ar fi părinți.

Numai în țara asta
Ștefanii, munții-nalți,
Și florile în luncă
Îți sunt surori și frați.

Și inima îți bate
De parcă-ar repeta:
Ești om și ești acasă
Numai în țara ta.

Vasile Romanciuc

Cuvinte-cheie:
patrie
neam
cultură
monument
meșteri
Moldova

2. Prezintă conținutul, folosind reperele:

- Care este sentimentul față de țară descris în poezie?
- Ce valori recunoști în fiecare imagine?
- De ce le consideri importante?
- Ce simți tu pentru țara, localitatea în care te-ai născut?

3. Restabilește proverbele. Explică, la alegere, sensul unui proverb.

• Omul fără patrie	își iubește cuibul.
• Fiecare pasăre	mai presus decât patria.
• Nimic nu poate fi	e ca privighetoarea fără cântec.

EMS 2 2019.indd 71 04-Nov-19 15:51:03

Patria este țara, localitatea de baștină unde te-ai născut și trăiești.

Familia mai este numită patria mică, pentru că primele valori și dragostea de patrie se deprind din familie.

Neamul reprezintă nu numai legături de familie, dar și națiunea, și poporul țării. Cetățenii unei țări cooperează pentru dezvoltarea patriei sale.

4. De ce DA? De ce NU? Argumentează.

- Cea mai importantă valoare a țării sunt cetățenii ei harnici.
- Monumentele, muzeele, teatrele, muzica sunt valori culturale ale țării.
- Natura Moldovei nu reprezintă o valoare.
- Învățătura este o valoare pentru fiecare om.
- Scriitorii și operele lor sunt mândria țării.

5. Încercați să recunoașteți monumentele din imagini, în baza denumirilor de mai jos. Descrieți monumentele culturale și ale naturii pe care le-ați vizitat.

- Mănăstirea Curchi
- Cetatea Sorocii
- Monumentul lui Ștefan cel Mare din Chișinău
- Arcul de Triumf din Chișinău
- Rezervația Științifică „Codrii”

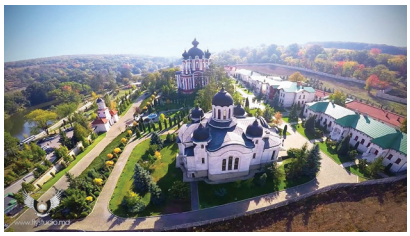

- **Scrieți denumirile monumentelor și obiectivelor culturale din localitatea voastră.**

EMS 2 2019.indd 72 04-Nov-19 15:51:06

- **Citește familiei tale poezia.**

ȚARA MEA

Nu este pe lume plai,
Nici așa de dulce grai,
Unde-n cânt de ciocârlie
Se coc strugurii în vie.

Nu găsești loc pe pământ
Ca al tău, atât de sfânt,
Unde-și duc traiul cuminți,
Scumpii tăi și dragi părinți.

Nu există-n lume țară
Cu așa-nsorită vară,
Cu păduri, vii și livezi
Și câmpii atât de verzi.

Nu este în lumea mare
Casă-așa de primitoare
Și cu oameni buni în ea,
Precum este Țara mea!

Mihai Vîlcu

- **Discutați împreună:**
  - Ce asemănări cu localitatea ta ai observat în poezie?
  - De ce țara este un loc sfânt?
  - Ce calități ale oamenilor descoperi în poezie?

- **Organizează-ți locul de lucru. Completează-ți pagina din jurnalul personal cu denumirea locurilor care te-au impresionat și a locurilor pe care ai dori să le vizitezi.**

CĂLĂTORII PRIN MOLDOVA

Am vizitat	Vreau să vizitez

EMS 2 2019.indd 73 04-Nov-19 15:51:07

Sunt prieten bun

Cine caută un prieten fără defecte va rămâne singur.

Proverb

1. Observă imaginea.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Cum cooperează prietenii?
- Care sunt valorile sufletești ale unui prieten?
- Ce reguli de comunicare respectă copiii?
- Ce înseamnă pentru tine a fi un prieten bun?

Cuvinte-cheie:

prietenie
sinceritate
încredere
acceptare
ajutor

3. Numește calitățile de care dai dovadă, ca prieten, în următoarele situații:

- Nu mă supăr când prietenul meu greșește.
- Mă străduiesc să spun prietenului meu adevărul.
- Îi explic prietenului tema, dacă n-a înțeles ceva.
- Îmi cer scuze de la prieten, dacă am greșit cu ceva.

EMS 2 2019.indd 74 04-Nov-19 15:51:08

Prietenia este legătura care se stabilește între persoane pe bază de simpatie, încredere, respect și bunăvoință.

4. De ce DA? De ce NU? Argumentează.

- Principalele valori pe care se bazează prietenia sunt: stima reciprocă, simpatia, încrederea.
- Accept propunerile prietenilor, dar mai întâi mă gândesc la urmări.
- Mă joc numai cu prietenul meu.
- Nu spun secretul când prietenul procedează urât.
- Noi cu prietenul ne dăm numai sfaturi bune.
- Mă străduiesc să fiu prietenos cu toți copiii.

5. Recunoaște calitățile prietenilor pe care le poți desprinde din imagini. Povestește ce ocupații preferate aveți împreună cu prietenul, cu prietenii.

6. Citiți și discutați despre regulile unei prietenii bune. Propuneți încă 2-3 reguli potrivite.

Pentru o prietenie bună este necesar ca prietenii:

- să se ajute reciproc;
- să soluționeze problemele fără conflicte;
- să comunice prietenos cu alți copii;
- să se încurajeze reciproc în fapte bune;
- …

EMS 2 2019.indd 75 04-Nov-19 15:51:10

- **Citește familiei textul.**

LEUL ȘI ȘORICELUL

Într-o junglă deasă domnea un leu puternic ce se comporta cu toate animalele din jur ca un adevărat rege. Leul avea o coamă deasă și mare.

Într-o zi, când leul dormea, un șoricel s-a strecurat în coama regelui junglei și a început să se joace cu părul lung și des. Leul a simțit că ceva îl deranjează. A prins șoarecele cu o labă și l-a pus la pământ: „Șoricelule, cum îndrăznești să te joci cu mine?”, a spus leul nervos. Plin de furie, leul a fost la un pas să strivească șoarecele. Înspăimântat, șoricelul i-a cerut îndurare leului. „Dacă mă lași să plec, poate într-o bună zi am să te ajut și eu cu ce pot.”

Leul cel mândru a râs cu poftă. „Glumești, șoricelule? Tu ești atât de mic și eu sunt atât de mare. Cum crezi că ai putea tu să mă ajuți, vreodată, pe mine? Nu am să am niciodată nevoie de ajutorul tău!”

Leul i-a dat drumul șoarecelui și i-a spus să nu îl mai deranjeze niciodată. Peste câteva zile, marele leu s-a prins într-un laț întins de vânători. Regele junglei a încercat din răsputeri să se elibereze din capcană, dar în zadar.

În acel moment a înțeles că i se apropie sfârșitul pentru că vânătorii vor veni și îl vor omorî. Deodată, leul aude vocea șoricelului. „Prietene drag, nu te teme! Am sosit!” Cu dinții săi ascuțiți, șoricelul a ros repede toate legăturile capcanei și leul a fost eliberat.

Din acel moment, leul și șoricelul au devenit cei mai buni prieteni. Chiar și cei mai puternici au uneori nevoie de ajutor.

- **Discutați împreună:**
  - Ce calități a demonstrat leul?
  - Cum poți să-l caracterizezi pe șoricel?
  - De ce leul și șoricelul au devenit prieteni?
  - Povestește familiei despre prietenul tău.

- **Organizează-ți locul de lucru. Scrie, în jurnalul tău personal, o pagină „Sunt prieten bun”. Urmărește realizarea activităților gândite. Completează permanent.**

Exemplu:
- ajut prietenul să rezolve probleme;
- vorbesc calm și prietenos cu cei din jur;
- mă împart cu prietenul din ce am;
- …

EMS 2 2019.indd 76 04-Nov-19 15:51:11

Calitățile unui om adevărat

La omul adevărat, cuvântul poartă chipul sufletului și fapta – comoara inimii.

Dimitrie Cantemir

1. Observă imaginea și citește poezia.

CE ÎNSEAMNĂ-A FI OM BUN?

Pentru-a fi om bun, băieți,
Multe trebuie să-nveți:

Omul bun nicicând nu fură,
Pe vecini nu ține ură
Și cuvântul când rostește –
Mai întâi îl cântărește.

Omul bun la sfadă tace,
De-a promis ceva – el face.
Omul bun te-ajută-n toate,
Ți-i ca soră. Ca un frate.

Titus Știrbu

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Ce calități ale personajelor din imagini poți determina?
- Citește versurile care se aseamănă cu ideile din imagini. Explică.
- Cât de importantă este comunicarea civilizată?

Cuvinte-cheie:
politețe
valoare
responsabilitate
sinceritate
încredere
ajutor

3. Construiește doar enunțuri adevărate. Argumentează.

Sunt om bun, pentru că
- vorbesc politicos și respectuos.
- mă salut numai cu familia.
- nu spun nimănui cuvinte jignitoare.
- fac acasă numai lucrul care-mi place.
- îndeplinesc conștiincios responsabilitățile.

EMS 2 2019.indd 77 04-Nov-19 15:51:12

Omul este unica ființă pe pământ care poate gândi, poate deosebi binele de rău, poate crea valori materiale și poate să-și formeze valori spirituale pe parcursul întregii vieți. Un om adevărat este un om bun, care depune toată străduința pentru a cultiva binele pentru sine, pentru alți oameni, pentru țară, pentru natură.

4. Completează cu încă două enunțuri acțiunile, ca să devină valoroase cuvintele și faptele tale.

Cuvânt:
- Rezolv neînțelegerile prin discuții calme și argumentate.
- …
- …

Faptă:
- Îndeplinesc sarcinile date de părinți, pentru că-i iubesc.
- …
- …

5. Propuneți întrebări în baza imaginii alăturate, folosind modelul indicat pe colțurile steluței.

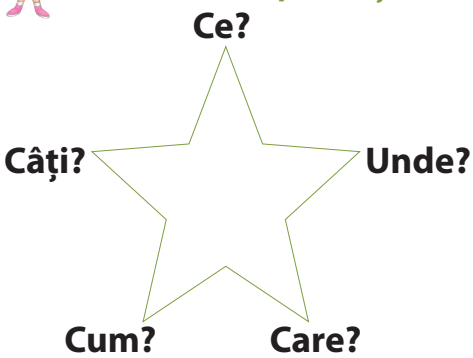

6. Analizați acțiunile propuse și discutați despre modalitățile de comportament în cazul când cineva te enervează. Propuneți încă 2-3 soluții potrivite, fără a folosi violența.

- Încearcă să colaborezi.
- Așteaptă și calmează-te.
- Cere-i persoanei să se oprească.
- Discutați problema împreună.
- Fă o înțelegere.
- Ignoră și pleacă.
- Participă la altă activitate.
- Cere ajutorul învățătoarei, părinților.

EMS 2 2019.indd 78 04-Nov-19 15:51:13

- **Citește familiei tale textul.**

ADEVĂRATA FLOARE

Regina din Saba l-a primit în vizită pe înțeleptul împărat Solomon și i-a propus o ghicitoare. Ea l-a dus într-o cameră amenajată cu cele mai colorate și parfumate flori artificiale, care păreau o pajiște minunată.

– Iată ghicitoarea mea. Doar una dintre flori este adevărată. Mi-o poți arăta?

Împăratul înțelept a privit cu atenție florile, și-a ascuțit toate simțurile și puterea gândului, dar n-a putut ghici care este floarea adevărată. Cum i se făcuse cald, a cerut să se deschidă o fereastră.

– Iată floarea cea adevărată, a spus regele după o clipă.

Nu avea cum să se înșele. O albină intrase pe fereastră și s-a așezat pe singura floare adevărată.

Dacă este greu să fii Solomon, spun comentatorii acestei povești, este și mai greu să fii albină. Dar cel mai greu este întotdeauna să fii floare adevărată.

După Carrière Jean-Claude

- **Discutați împreună cu familia:**
  - De ce este greu să fii ca Solomon? Dar ca albina?
  - După ce calități ale florii albina a reușit să o descopere?
  - După ce calități recunoaștem un om adevărat?
  - Merită să fii adevărat, dacă este mai ușor să fii un prefăcut?

- **Analizați cazurile propuse și găsiți rezolvarea lor. Discutați alte cazuri din familie și găsiți soluțiile potrivite, fără a folosi violență.**

Împreună cu fratele tău, priviți televizorul. Tu dorești să privești o emisiune, dar fratele tău dorește să privească o altă emisiune. Ce vei face?
Sora sau fratele tău întotdeauna intră în odaia ta și iau lucrurile, obiectele tale fără a-ți cere permisiunea. Ce ai putea face?
Fratele sau sora ta mai mică te încurcă să citești sau să-ți faci temele. Cum vei proceda?

EMS 2 2019.indd 79 04-Nov-19 15:51:14

Faptele sunt oglinda sufletului

Sufletul să-ți fie ca gândul, gândul ca vorba și vorba ca fapta.
Ioan Slavici

1. Observă imaginile.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- Cum apreciezi fiecare faptă din imagini?
- Ce valori sufletești poți desprinde în fiecare caz?
- Faptele bune, cât de mici ar fi, au vreo valoare?
- Ce te încurcă să faci faptele despre care spui, dar nu le faci?

Cuvinte-cheie:
fapte
bunătate
responsabilitate
cooperare
grijă
ajutor

3. Descoperă proverbele și explică sensul unuia dintre ele.

- Cinstea se câștigă iar omul – după fapte.
- Pomul se cunoaște după roade, este pentru om cunună.
- Fapta bună prin muncă și fapte bune.

EMS 2 2019.indd 80 04-Nov-19 15:51:16

Faptele arată calitatea omului. Nu te descuraja când nu-ți reușește ceva dintr-o dată și nu înceta să mai încerci iar. Ai încredere în tine! Lucrurile bune se fac dacă ești insistent și harnic în antrenarea valorilor sufletești. Nu promite să salvezi lumea, începe cu fapte mici, dar necesare și acestea neapărat vor schimba lumea.

4. De ce DA? De ce NU? Argumentează.

- Depun toată străduința să fac ceea ce promit.
- Când părinții mă roagă să fac ceva, spun „acuși”, dar nu mai fac nimic.
- Îmi place să-i amăgesc pe frații mai mici, când spun una și fac alta.
- În camera mea pun întotdeauna lucrurile la locul lor.
- Alerg pe coridorul școlii numai când nu mă vede nimeni.
- Înțeleg mai bine tema când sunt atent și activ la lecții.

5. Observă ce promisiuni sau dorințe și-au îndeplinit copiii din imagini. Povestește despre un vis pe care ai vrea să-l realizezi și cu ce vei începe.

6. Discutați despre faptele bune pe care le puteți face ușor acasă, la școală și în localitate. Scrieți încă 3-4 acțiuni potrivite.

Nu este greu

- să păstrez în ordine rechizitele școlare.
- să curăț singur încălțămintea.
- să-i citesc sorei mai mici o poveste.
- să spun, când e cazul, „mulțumesc”, „scuzați”, „te rog”.
- să cumpăr o pâine pentru vecina bolnavă.

EMS 2 2019.indd 81 04-Nov-19 15:51:18

- **Citește familiei tale textul.**

CREDINȚA ȘI FAPTELE

Un necredincios i-a spus într-o zi unui credincios:

– Cât de bună ar fi purtarea mea, dacă aș fi credincios!..

– De unde știi asta?

– Fiindcă văd ce bună purtare au credincioșii.

Atunci omul cu credință îi zice:

– Prietene, începe și tu să ai o purtare bună și ai să vezi că-ți vine și credința.

Omul acela, care nu era un suflet pierdut, începu să-și dea osteneala pentru a face fapte bune și după un timp vine la cel credincios și zice:

– Îți mulțumesc, prietene, de sfatul ce mi-ai dat, căci iată am ajuns și eu la credință.

– Credința, dragul meu, este izvorul faptelor bune, dar și faptele bune aduc credință, a rostit acesta.

Parabolă

- **Discutați împreună:**
  - Crezi că numai oamenii credincioși trebuie să procedeze bine?
  - După ce calități este recunoscut un om bun?
  - Cum se îmbină credința și faptele omului?
  - Ce însemnătate pentru om au faptele bune și purtarea bună?
  - Care este importanța credinței și faptelor în familia voastră?

- **Organizează-ți locul de lucru. Completează-ți jurnalul personal cu 4 activități pe care te angajezi să le realizezi.**

Ce fapte promit să fac	Ce am făcut

EMS 2 2019.indd 82 04-Nov-19 15:51:19

Să protejăm natura – casa noastră!

Frumusețea naturii este egalată numai cu frumusețea sufletului.
Victor Hugo

1. Observă imaginile.

2. Prezintă conținutul imaginilor, folosind reperele:

- Ce simți când privești imaginile?
- Care fapte ale omului duc la poluarea naturii?
- Există locuri poluate în localitatea ta și în apropiere?
- Ce poți face tu pentru protejarea naturii?

3. Citește poezia și explică: de ce natura este casa noastră comună.

– Unde zboară șoimul?
– În văzduh, spre zare.
– Unde fuge vulpea?
– Spre pui, pe cărare.

– Pe lac cine cântă?
– Broaște-surioare…
Peste tot e viață
Pe pământ, sub soare.

4. Continuă enunțurile, răspunzând la întrebarea: *Ce s-ar întâmpla?*

Dacă →
- n-ar răsări soarele, atunci…
- ar fi otrăvite toate apele, atunci…
- n-ar fi roditor pământul, atunci…

Cuvinte-cheie:
natură
protecție
responsabilitate
sănătate
viață
cooperare

EMS 2 2019.indd 83 04-Nov-19 15:51:19

Protecția naturii înseamnă ocrotirea aerului, solului, apelor, plantelor și animalelor, dar și a sănătății omului. Fără aer, apă, soare, sol, nu ar exista **viață** pe Pământ. Plantele, animalele și omul sunt părți componente ale **naturii vii** și au **dreptul la viață**.

Fiecare dintre noi poate contribui la protejarea și salvarea naturii, păstrând planeta curată și sănătoasă pentru viitor. **Nu fi nepăsător!**

5. De ce DA? De ce NU? Argumentează.

- Ud plantele de cameră și copăceii din curte.
- Când găsesc un pui de pasăre, mă joc cu el.
- Dacă nu găsesc un coș de gunoi, arunc hârtiile pe jos.
- Când mergem în pădure, strângem gunoiul după noi.
- Îmi place să culeg flori și să rup crengile copacilor.
- Facem ordine cu colegii în curtea școlii și depozităm gunoiul la coș.

6. Recunoașteți, în imagini, modalitățile de protecție a naturii. Povestiți despre cazurile când ați participat la asemenea activități.

7. Citiți panourile de protecție a naturii. Propuneți 2-3 panouri pentru protecția parcului sau a aleii de lângă școală.

NU APRINDEȚI FOCUL ÎN PĂDURE!

NU LĂSAȚI CÂINII FĂRĂ SUPRAVEGHERE!

RESPECTAȚI LINIȘTEA PĂDURII!

EMS 2 2019.indd 84 04-Nov-19 15:51:22

- **Citește familiei tale povestea.**

DARUL MAMEI NATURĂ

Într-o zi, în timp ce Mama Natură își vedea de treburi în grădină, a auzit voci nervoase. Erau doi dintre copiii ei: Soarele și Ploaia, ce se certau care este cel mai important pe lume.

„Eu sunt cel mai important!” striga Soarele. „Fără mine, nimic nu ar crește!”

„Nu este adevărat, eu sunt cea mai importantă!” striga Ploaia. „Fără mine, nimic nu ar crește!”

La un moment dat, Mama Natură s-a săturat să-i vadă certându-se și s-a gândit să le dea o lecție. A trimis Soarele pe o parte a lumii și Ploaia pe cealaltă.

Zi după zi, Soarele strălucea pe o față a globului, în timp ce pe cealaltă, Ploaia continua să cadă. După o vreme, pe partea Soarelui totul era uscat, iar pe cea a Ploii totul era inundat.

Când și-au dat seama de greșeala lor, Soarelui și Ploii li s-a făcut rușine. S-au dus înapoi la Mama Natură și și-au cerut scuze: „Niciunul nu este mai important decât celălalt. Avem nevoie unul de celălalt, iar lumea are nevoie de noi amândoi.”

Mama Natură era fericită și s-a gândit să ofere lumii un dar special.

De-a lungul cerului a pictat un arc de cerc din culori minunate: roșu, portocaliu, galben, verde, albastru, indigo și violet.

„Lumea are nevoie de voi amândoi, copiii mei”, a spus ea. „De câte ori veți vizita lumea, în același timp, acest arc va apărea pe cer. Când lumea va vedea curcubeul, va ști că voi sunteți fericiți să lucrați împreună.”

Poveste indo-americană

- **Discutați împreună:**
  - Ce trăsături de caracter negative i-au făcut pe frate și pe soră să se certe?
  - De ce valori sufletești a dat dovadă Mama Natură în rezolvarea situației?
  - Ce calitate sufletească a fost încurajată prin darul mamei?

- **Aplică, la masa ta de lucru, un poster despre protecția naturii.**

SĂ PROTEJĂM NATURA!
EA ESTE LEAGĂNUL VIEȚII PE PLANETA PĂMÂNT!

EMS 2 2019.indd 85 04-Nov-19 15:51:23

Frumosul din jurul nostru

Frumosul este simbolul binelui moral.
Immanuel Kant

1. Observă imaginea și citește poezia.

CE-I FRUMOS?

E frumos tot ce îmi place:
Un om bun, un cânt de pace,
Dragi prieteni lângă mine
Și la greu, dar și la bine.

E frumos tot ce ador:
Frunza, pasărea în zbor,
Cerul 'nalt, cu mândrul soare,
Codrii verzi, lunci și izvoare.

E frumos tot ce mi-i drag:
Nucul falnic lângă prag,
Plaiul sfânt și casa sfântă,
Cartea, ce-adevăr cuvântă.

2. Prezintă conținutul, folosind reperele:

- Ce simți când privești imaginea?
- Ce lucruri frumoase sunt menționate în poezie?
- Despre care lucruri și fapte poți spune că sunt frumoase?
- Care sunt calitățile sufletești ale unui om frumos?
- Citește versurile care se aseamănă cu ideile din imagine.

Cuvinte-cheie:
frumos
frumusețe
artă
natură
suflet
bunătate

3. Construiește doar enunțuri adevărate. Argumentează.

E frumos
- tot ce bucură ochiul și sufletul.
- să mă comport respectuos și să fac fapte bune.
- ceea ce-mi place și mă face fericit.
- să îndeplinesc numai responsabilitățile care-mi plac.
- tot ce a creat natura.

EMS 2 2019.indd 86 04-Nov-19 15:51:23

Frumosul reprezintă tot ce place, tot ce trezește admirația atunci când privești cu ochii: operele de artă, natura, precum și ceea ce decide omul cu gândul și sufletul: comportamentul, faptele și acțiunile de bine.

4. Grupează, pe două coloane, lucrurile frumoase și faptele frumoase. Argumentează.

- poiana din pădure
- jucăria transformer
- cântecul popular
- tabloul de pe perete
- bicicleta nouă
- cuvintele de mulțumire
- respectarea cuvântului dat
- comportamentul civilizat
- ajutorul prietenesc
- păstrarea ordinii

5. Recunoașteți, în imagini, și descrieți oral lucrurile frumoase. Numiți valorile sufletești necesare pentru crearea și protejarea frumosului.

6. Fapte frumoase cât mai multe! Selectați acțiunile pe care le puteți realiza. Completați lista.

- ajutăm colegii cu dizabilități și pe cei bolnavi;
- facem acțiuni umanitare pentru alți copii;
- tratăm cu dragoste membrii familiei;
- îngrijim curtea școlii, curtea casei.

EMS 2 2019.indd 87 04-Nov-19 15:51:25

● **Citește familiei tale textul.**

FURNICA ȘI PORUMBIȚA

O furnică însetată a intrat într-o apă mare ca să bea. Șuvoiul a luat-o și a dus-o în jos, aproape să o înece.

Iar o porumbiță, văzând-o că se îneacă, a aruncat o ramură de copac lângă dânsa. Furnica s-a agățat îndată, a fost scoasă la mal și, astfel, a fost salvată de porumbiță. De atunci, ele amândouă se întovărășiră.

Și nu după multă vreme, s-a întâmplat că un păsărar a întins pe jos niște lațuri, risipind pe deasupra lor mei, ca s-o amăgească și s-o prindă pe porumbiță. Dar furnica, văzând acestea, a mers drept la păsărar și l-a pișcat de picior așa de tare, că, de usturime, el a sărit în sus țipând. Porumbița s-a speriat și a fugit, scăpând de primejdie.

Morala: Așa-i cinstit și frumos, ca celui ce-ți face bine, să-i faci și tu bine pentru binele ce l-ai primit. Și așa trebuie să facă oamenii între dânșii.

● **Discutați împreună:**

- Ce calități au demonstrat furnica și porumbița?
- Ce legături poți stabili între bine și frumos?
- În ce cazuri nu ai procedat frumos?
- Cum gândești să corectezi situația respectivă?

● **Organizează-ți locul de lucru. Scrie, în jurnalul tău personal, o pagină *„Fapte frumoase”*. Urmărește realizarea activităților gândite. Completează permanent.**

Exemplu:

- să fiu mai bun și răbdător cu frații mici;
- să ascult și să respect părinții;
- să fiu politicos;
- …

EMS 2 2019.indd 88 04-Nov-19 15:51:26

Viața este valoare supremă

Viața e valoarea supremă, căreia i se subordonează toate celelalte valori.
Albert Einstein

1. Observă imaginea.

2. Prezintă conținutul imaginii, folosind reperele:

- De ce traversarea străzii prezintă pericol?
- Ce reguli respectă copiii la traversarea străzii?
- Cum traversăm strada când nu există semafor sau trecere de pietoni?
- Unde se poate de circulat cu bicicleta sau cu rolele?

3. De ce DA? De ce NU? Argumentează.

- Când mă plimb cu bicicleta sau cu rolele, îmi pun un echipament special.
- Nu mă joc pe partea carosabilă a drumului.
- Căruța e cel mai distractiv mijloc de circulație.
- Mă plimb cu bicicleta și rolele oriunde doresc.

Cuvinte-cheie:

viață
protecție
reguli
pericol
responsabilitate
atenție

EMS 2 2019.indd 89 04-Nov-19 15:51:26

Pentru a proteja viața, respectă regulile de circulație rutieră. Nu te juca pe drumuri, unde circulă mașini, ci numai în locuri special amenajate.

Pune-ți echipament special (genunchiere, cotiere și cască) în cazul când mergi pe bicicletă sau role.

Folosește cu atenție și corect aparatele electrocasnice, plita de gătit, chibriturile.

Nu atinge medicamentele și substanțele chimice periculoase.

4. Recunoaște obiectele din imagini. Povestește despre modul de întrebuințare și pericolele posibile.

5. Citește poezia și explică ce reguli n-a respectat pisicul.

ATENȚIE LA PRIZĂ!

Priza nu e pentru joacă,
N-are găuri pentru cui!
Un pisic n-a ascultat,
Acum vai de capul lui!

Și-a ars coada și mustața,
A văzut și stele verzi!
Dar putea să-și piardă viața…
Să-l întrebi, dacă nu crezi!

Claudia Partole

6. Recunoașteți activitățile din imagini. Explicați, pentru fiecare caz, regulile de protecție a sănătății și vieții.

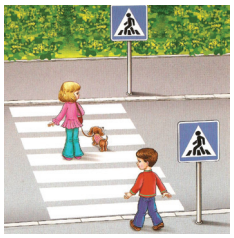

EMS 2 2019.indd 90 04-Nov-19 15:51:28

7. Formați 6 echipe. Repartizați pălăriile fiecărei echipe. Discutați și răspundeți complet și argumentat la fiecare întrebare.

Ce valori culturale ale neamului cunoașteți?

Ce simțiți când admirați lucruri frumoase?

Ce foloase vom avea dacă vom proteja natura?

În ce cazuri apar pericole pentru sănătatea și viața omului?

Ce ați face, dacă veți observa că cineva aruncă gunoi pe jos?

Ce sfaturi le-ați da copiilor mai mici despre regulile de circulație?

EMS 2 2019.indd 91 04-Nov-19 15:51:29

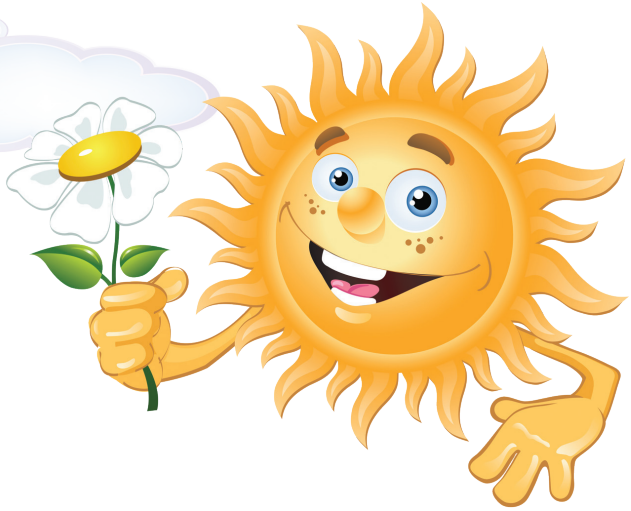

DIN DRAGOSTE

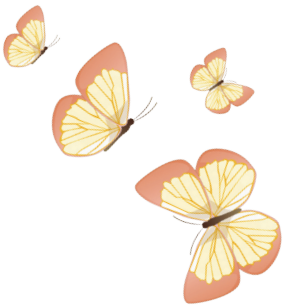

Soarele cum se ivește,
Ieși afară și-i zâmbește!
Lângă el, pufos, un nor
Toarnă apă de izvor.

Să-l saluți și să-i zâmbești,
Pentru roadă-i mulțumești.
Părinților – le zâmbești,
Spune-le cât îi iubești!

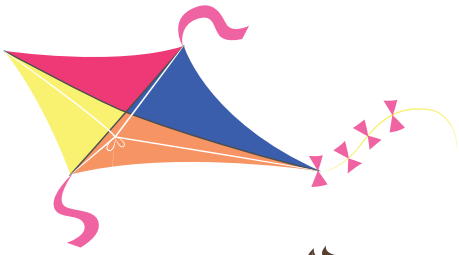

Și cățelul supărat,
De-ai zâmbit, nici n-a lătrat.
Să saluți și să zâmbești
Celor ce îi întâlnești.

Dragostea în orice casă
Face viața mai frumoasă!

Iurie Miron

EMS 2 2019.indd 92 04-Nov-19 15:52:00

Cum să-ți organizezi locul de lucru

Locul tău de lucru demonstrează dacă ești sau nu o persoană organizată, ordonată și responsabilă. Amenajează-l după placul tău: scrie și prinde cu piuneze sau scotch postere decorate cu desene sau aplicații, care vor conține informație utilă pentru tine: orarul lecțiilor, regimul zilei, orarul antrenamentelor, datele de naștere ale persoanelor dragi, citate importante pentru tine și altele.

Jurnalul personal este un caiet în care poți scrie gândurile, întâmplările, impresiile, dorințele și creațiile tale. Spune-i jurnalului toate reușitele și experiențele tale, analizează-ți greșelile și încearcă să le corectezi. Spune-i ce vise ai, ce lucruri și fapte bune ai de gând să faci și ce vrei să devii în viață, menționând zilnic ce ai făcut pentru a-ți îndeplini visele.

Nu este corect să citim un jurnal personal străin sau să citească cineva jurnalul tău, fără voie, pentru că astfel încălcăm dreptul la intimitate.

- Jurnalul tău poate avea cheiță, ca tot ce e scris în el să fie în siguranță.
- În jurnal, poți lipi pozele tale și ale prietenilor, citate, versuri și altele.
- Notează date importante despre tine, familie și prieteni.
- În jurnal, poți scrie despre cele mai importante evenimente ale zilei.
- Completează paginile cu acțiunile sugerate la temele din manual și notează informații și impresii despre realizarea lor.

Organizează informațiile importante pentru tine, fotografiile, desenele pe postere sau pliante. Reînnoiește-le sau înlocuiește-le după preferință.

EMS 2 2019.indd 93 04-Nov-19 15:52:00

ABC-UL VALORILOR

Acceptarea diferențelor, aprobarea, tolerarea, suportarea persoanelor care vorbesc diferite limbi, au diferite credințe, tradiții și alte diferențe.

Adevăr, ceea ce există sau s-a întâmplat în realitate.

Ascultare, împlinirea dorinței, rugăminții, sfatului.

Atitudine, fel de a fi sau de a se comporta, având o anumită părere.

Bani, monedă de metal sau bancnotă, recunoscută ca mijloc de plată.

Bucurie, sentiment de satisfacție sufletească, de mulțumire vie.

Bunătate, însușirea de a fi bun, dorința de a face bine.

Bune maniere, ansamblu de reguli privitoare la buna purtare în societate; politețe, amabilitate, bună-cuviință.

Caracter, însușirile morale ale unei persoane, care se manifestă în modul de comportare, în ideile, în acțiunile sale, prin voință și corectitudine.

Caritate, atitudine miloasă, plină de generozitate față de cineva.

Onestitate, corectitudine, cinste, probitate.

Compasiune, simpatie profundă și dorință de a ajuta; milă, compătimire.

Comunitate, grup de oameni cu interese, credințe sau norme de viață comune; membrii familiei, elevii școlii, locuitorii unei localități, țări.

Credință, urmarea unui crez, încrederea în Dumnezeu.

Cultură, **1.** totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire; **2.** nivel ridicat de dezvoltare intelectuală, la care ajunge cineva.

Curaj, forță morală de a înfrunta primejdiile și neajunsurile de orice fel.

Curățenie, **1.** calitatea de a fi curat; starea, înfățișarea unei ființe curate sau a unui lucru curat. **2.** dereticare.

Disciplină, totalitatea regulilor de comportare și de ordine obligatorii pentru membrii unei comunități.

Educație, **1.** măsuri în vederea formării și dezvoltării capacităților intelectuale, morale și fizice. **2.** bună creștere, comportare civilizată în societate.

Egalitate, situație în care oamenii se bucură de aceleași drepturi și au aceleași îndatoriri.

Familie, **1.** grup social format din soț, soție și copii. **2.** totalitatea persoanelor care se trag dintr-un strămoș comun; neam.

Frumos, care place, care trezește admirația din punct de vedere moral sau estetic.

EMS 2 2019.indd 94 04-Nov-19 15:52:00

Generozitate, calitate de a fi bun și darnic; mărinimie; dărnicie.

Iertare, eliberare de învinuire, primind scuzele aduse; a scuza.

Iubire, sentiment de afecțiune și devotament față de cineva sau de ceva; dragoste. A ține extrem de mult la cineva sau la ceva.

Încredere, sentiment de siguranță față de cinstea, buna-credință sau sinceritatea cuiva; credință.

Natură, totalitatea ființelor și a lucrurilor din Univers; lumea înconjurătoare, cuprinzând ființele vii, vegetația, formele de relief, clima.

Om, 1. ființă superioară socială, care se caracterizează prin gândire, inteligență și limbaj articulat. **2.** persoană cu calități morale deosebite, care se remarcă prin cinste și corectitudine.

Onestitate, calitate de a fi complet sincer, cinstit, onest, corect.

Pace, atmosferă în care domnește liniștea, armonia și buna înțelegere între oameni; stare de calm sufletesc.

Plăcere, sentiment de mulțumire, de bucurie pentru ceva care satisface gustul sau dorința noastră.

Prietenie, sentiment de simpatie, de stimă, de respect, de atașament reciproc care leagă două persoane; atitudine binevoitoare, prietenoasă față de cineva.

Protecție, faptul de a proteja, de a ocroti, de a apăra.

Răbdare, putere de a suporta în liniște greutăți și neplăceri fizice sau morale.

Recunoștință, obligație morală față de cel care a făcut un bine; recunoaștere a unei binefaceri primite.

Respect, sentiment sau atitudine de înaltă stimă față de o persoană; cinste.

Responsabilitate, simț de răspundere; atitudine responsabilă față de obligațiile proprii.

Spiritual, 1. care este sufletesc, cultural; exprimă inteligență, istețime, umor. **2.** care aparține religiei.

Suflet, esența, baza, natura spirituală a omului; omenie, bunătate, milă.

Valoare, ceea ce este important, esențial, prețios pentru fiecare om.

Viață, faptul de a fi viu, a trăi, a exista.

Zâmbet, expresie a bunei dispoziții și a unei atitudini binevoitoare.

EMS 2 2019.indd 95 04-Nov-19 15:52:00

CUPRINS

MODULUL 1. **EU LA ȘCOALĂ**

Valorile în viața omului 8
Școala noastră 11
Respectul – temelia bunei înțelegeri 14
Toți avem aceleași drepturi 17
Onestitatea – cea mai bună formă de politețe 20
Sunt elev responsabil 23
Autoevaluare 26

MODULUL 2. **EU ÎN FAMILIE**

Familie unită – familie fericită 28
Respectul și iubirea în familie 31
Ajutorul și grija în familie 34
Familie sănătoasă 37
Tradiții de Moș Nicolae 40
Sărbătorile de iarnă în familie 43

MODULUL 3. **EU ÎN COMUNITATE**

Localitatea mea 48
Buna vecinătate 51
Pot fi de ajutor 54
Sărbătorile din localitatea noastră 57
Primăvara și sărbătorile ei 60
Sunt responsabil pentru comunitatea mea 63
Autoevaluare 66

MODULUL 4. **ÎNVĂȚ SĂ FIU OM**

Prin respectarea valorilor, devii om de valoare 68
Valori ale neamului 71
Sunt prieten bun 74
Calitățile unui om adevărat 77
Faptele sunt oglinda sufletului 80
Să protejăm natura – casa noastră! 83
Frumosul din jurul nostru 86
Viața este valoare supremă 89
Din dragoste 92
Cum să-ți organizezi locul de lucru 93
ABC-ul valorilor 94

EMS 2 2019.indd 96 04-Nov-19 15:52:01